

Liberalernas övergripande budget och vision för Örebro kommun

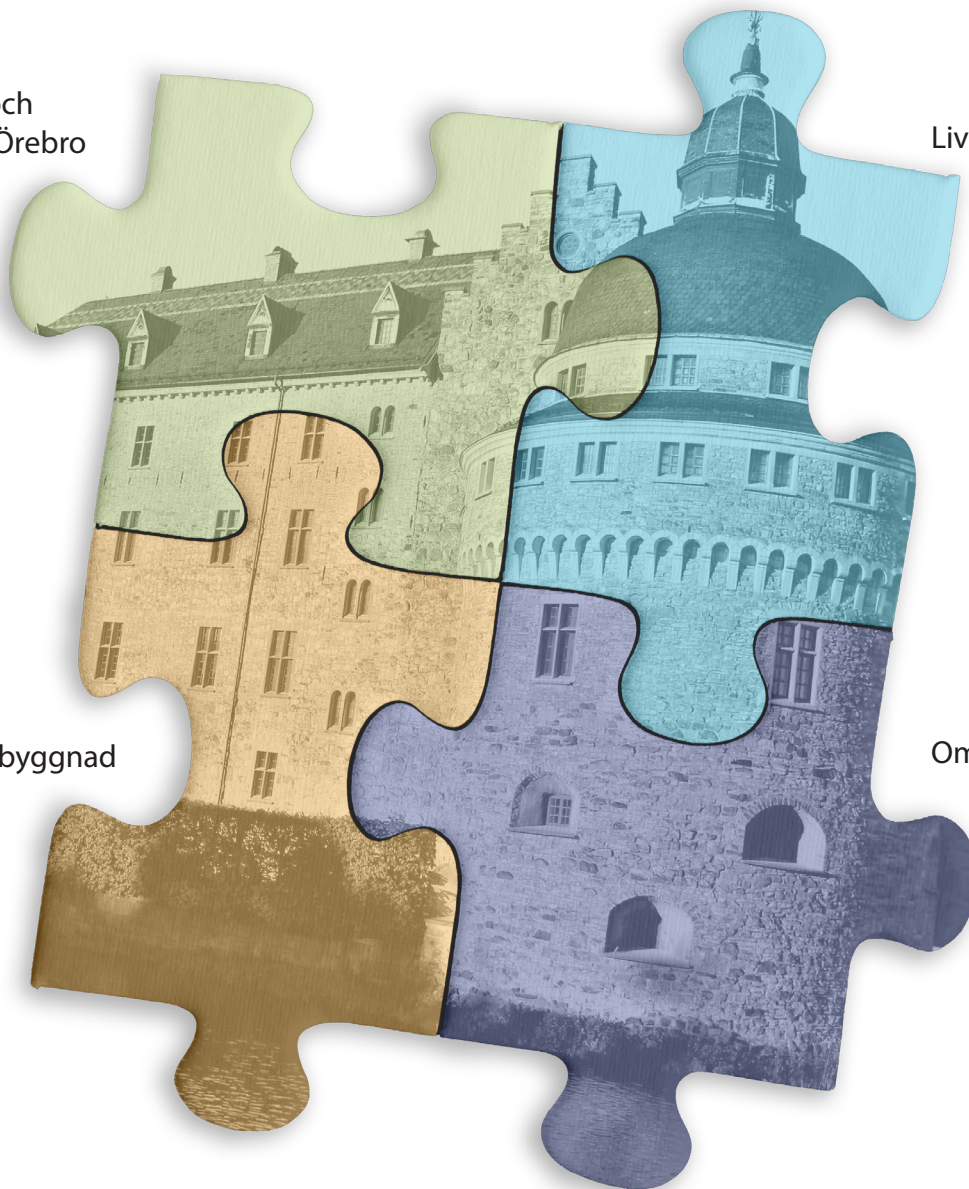
Med ramar för 2024 och inriktning mot 2026

Ett helt och
hållbart Örebro

Livslångt lärande

Hållbar
samhällsbyggnad

Omsorg och stöd

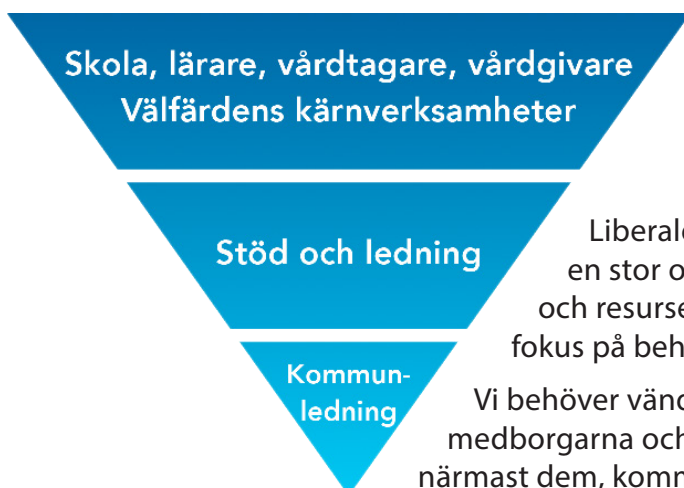

Liberalernas vision

Örebro är platsen där varje människa, oavsett bakgrund, är fri att drömma och skapa sin framtid i trygg gemenskap med andra.

Liberalerna Örebro kommun

VÄNDA PÅ PYRAMIDEN

Liberalerna fortsätter trycka på för en stor omläggning av organisation och resurser för att lägga ett större fokus på behoven.

Vi behöver vända på pyramiden så medborgarna och vår verksamhet närmast dem, kommer längst upp.

Förord

Bästa örebroare, vi inleder Liberalernas budget med att tydligt deklarerar att ni är våra uppdragsgivare. Vi lyssnar på er och lägger kommunens resurser till era behov.

Liberalerna befinner sig sedan år 2011 i opposition och kan inte ställas till ansvar för styrdokument och prioriteringar som beslutats av destyrande. Nära tio år har gått sedan vi föreslog en ny kurs. Tänk hur långt vi kunnat nå om vår omläggning hade fått råda för att möta en ny omvärld, människors behov och kostnadsutvecklingen.

Liberalerna satsar 70 miljoner kronor mer på förskola och skola år 2024 och undantar social välfärd, förskola och skola från alla neddragningar.

I Liberalernas budget fördelar vi resurserna först till välfärd och skola. Vi accepterar inte att det sparas på förskola och skola, våra barns framtid, och därmed även allas framtid. Vi ska också säkerställa att de med störst behov av stöd och omsorg, äldre och funktionsnedsatta minst garanteras det som lagen och handlingsplaner slår fast.

Årefter år har destyrande lagt besparing på en hårt prövad välfärd och skola. Nästan var fjärde elev lämnar skolan med otillräcklig betyg och våra årsrika med behov av hemtjänst möter för många olika omsorgspersoner. Hur kan man tro att detta går att lösa med besparingar och utan att satsa? Varför anses destyrande att investeringar i betong är viktigare än investeringar i människor?

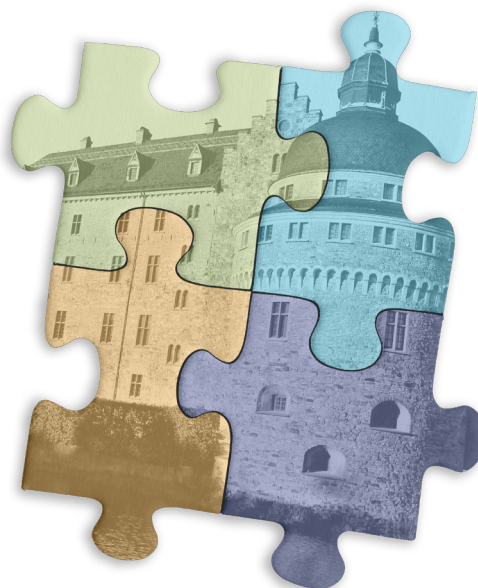
Örebro kommuns organisation och administration har däremot vuxit sig större och större samtidigt som antalet lärare, undersköterskor och socialsekreterare inte ökat i takt med behoven. Det är den kostnadsposten som vi gör besparingar på till förmån för mer resurser längst fram i klassrummet och på vårdboendet. Vi vänder på pyramiden för vi tror att de medarbetare vi har längst fram mot medborgarna har det bästa receptet för vad örebroarna behöver. Vi behöver inte större organisation, fler chefer eller krångligare processer än andra jämförbara kommuner.

Liberalerna är ett ideburet visionär parti. Vi bildades år 1902 ur folk rörelsen och därifrån kommer tron på människan själv. Vi vill se dessa krafter fortsätta att utvecklas. Stat och kommun ska inte styra mer än nödvändigt. Civilsamhället behövs lika mycket för framtiden som de behövdes i början av 1900-talet. Vi ska stimulera att alla tar ett eget ansvar att ställa om till ett hållbart och klimatsmart samhälle. Örebroarna är inga marionetter!

Vi Liberaler är lika besvikna som många örebroare är på självgoda politiker som vet bättre än folket. Politiker som fortsätter att bygga nya skrytbyggen och blundar för storarenoveringsbehov. Liberalernas röst för rättvisa och valfrihet kommer aldrig att ändras.

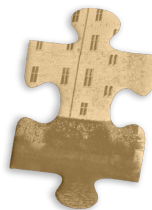
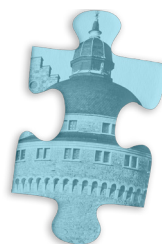
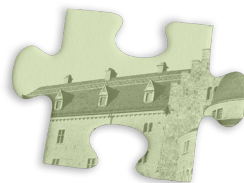
Vi vet vem som är till för vem!

Liberalernas kommunfullmäktige grupp,
Örebro kommun

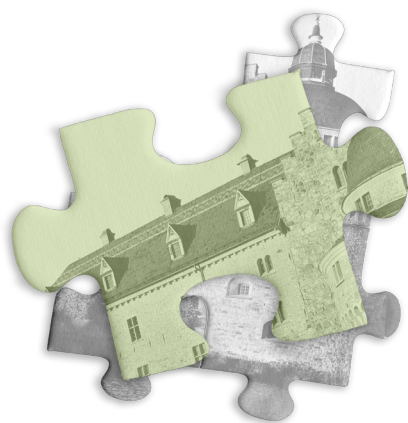

Innehållsförteckning

LIBERALERNAS VISION	2
FÖRORD	3
ETT HÅLLBART ÖREBRO, FÖR ALLA OCH FÖR HELA ÖREBRO	5
Liberalismen behövs i Örebro	5
Jämlikhet	5
Landsbygd	6
Miljö och klimat	7
Civilsamhälle och föreningsliv	7
Näringsliv och företagande	8
Arbetsmarknad	9
Kollektivtrafik	10
Kommunen	10
Ekonomi	13
Investeringar och lån	14
Skatt	14
Regionen	14
LIVSLÅNGT LÄRANDE BÖRJAR MED EN BRA START	15
Förskolan	16
Grundskolan	16
Gymnasieskolan	18
Vuxenutbildningen	18
ETT VÄRDIG LIV, HELA LIVET	21
Socialtjänst	22
Funktionsnedsättningar	24
Överförmyndare	24
HÅLLBAR SAMHÄLLSBYGGNAD	25
Bygg och Miljö	25
Teknik och Service	26
Kultur och Fritid	27
Mark och Exploatering	29
RESULTATRÄKNING OCH DRIFTRAMAR	31
SLUTORD	36

ETT HÅLLBART ÖREBRO, FÖR ALLA OCH FÖR HELA ÖREBRO

Ett hållbart Örebro är ett Örebro med god balans mellan ekonomi, sociala faktorer, miljö och etik samt andra viktiga aktörer. Balans, effektivitet och kvalitet nås inte utan viktiga medspelare som både är inkluderade och som får rätt förutsättningar. Klimat, mångfald och genus måste genomsyra alla verksamheter och Örebro kommun måste växa och förtäta etiskt, smart och efter behov.

Liberalismen behövs i Örebro

För oss liberaler är olikheterna mellan människor en tillgång. Varje människa ska därför kunna vara sig själv, stå lika inför lagen och ha rätt att växa upp i ett samhälle fritt från förtryckande normer. I vårt Örebro hämmar vi inte människor som når långt av egen kraft. Hellre skapar vi möjligheter som gör att alla, oavsett startpunkt, kan nå så långt som just de har vilja och förmåga till.

Individen i centrum

I ett liberalt Örebro står individen och dennes drömmar, behov och vilja i centrum. Vi är alla unika och har olika idéer om vad ett gott liv innebär. Detta ska balanseras mot att våra livsval påverkar samhället och alla örebroares utveckling. Individen är i centrum för vår politik, inte familjen eller andra grupperingar. Gruppen blir som starkast när den är full av starka individer. Var du än befinner dig i livet så ska din vilja, om möjligt, råda.

Rättvisa utan glastak

För oss är det viktigt att varje människa får möjlighet och rättighet att forma sin egen framtid och att växa till sin fulla potential. För dem ska politiken riva så många hinder som möjligt. Ingen ska hållas tillbaka och ingen ska lämnas efter.

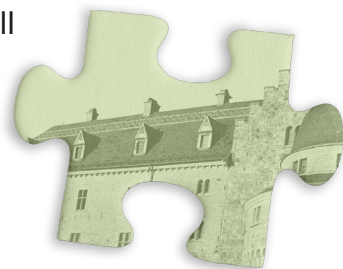
Medkänsla och ansvar

För oss är medkänsla, ansvar och solidaritet med din medmänniska en självklarhet. Ska vi bygga tillit och gemenskap i samhället måste vi ta ansvar för mer än oss själva. Socialliberalismen är stark hos Liberalerna i Örebro.

Jämlikhet

Sverige präglas fortfarande i för stor utsträckning av att vi skapar orättvisa skillnader mellan olika grupper. Vi måste hela tiden bevaka varje människas rätt till rättvisa, frihet och utveckling. Det är viktigt att möjligheterna inte kopplas till bakgrund, förutsättningar och ålder.

I Liberalernas Örebro är ålder bara en siffra. Liberalismen utmanar den traditionella synen på de "gamla". Vi vill uppvärdera erfarenhet och årsrikedom, de om några måste också få vara i sitt centrum.

Sverige ska vara en rättsstat för alla oavsett kön, etnicitet och sexuell läggning. Vi får aldrig blunda för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld samt förtryck. Våldet drabbar främst kvinnor och flickor, men även män och pojkar. Hedersrelaterat våld och förtryck får aldrig ursäktas för att det sker under kulturell täckmantel. Barn- och tvångsäktenskap stämmer inte med vår syn på jämställdhet och barns rättigheter.

Döva och hörselskadade utsätts alltför ofta för diskriminering och orättvisor. De människor som kommunicerar genom svenskt teckenspråk ställs med dem ett minoritetsspråk. Det märks inte. Historiens utropande av Örebro som Europas teckenspråkiga huvudstad betyder inte mycket för dem det gäller. Liberalerna vill skärpa målen i handlingsplanens så att det som står där också efterlevs i kommunen.

Mänskliga rättigheter är universella, okränkbara och gäller alla. Vi behöver ständigt informera och utbilda medborgare och tjänstemän i dessa frågor så vi kan motverka de katastrofala följderna av att alla inte får samma rättigheter till frihet och egenmakt.

I Liberalernas Örebro är ålder bara en siffra. Liberalismen utmanar den traditionella synen på de "gamla". En viktig del i detta är att bekämpa diskriminering på grund av ålder. Vi vill uppvärdera erfarenhet och årsrikedom, de om några måste också få vara i sitt centrum. Det är därför grundläggande att årsrika betraktas som de individer de är och inte ett kollektiv. Årsrikas kompetens och erfarenhet ska räknas som den samhällstillgång det verkligen är.

Jämställdhet

Osakliga skillnader mellan kvinnor och män, flickor och pojkar skapar inte bara orättvisor. De leder till ett sämre samhälle där alla inte ges bra chanser eller till ett samhälle som inte tar tillvara på människors visioner, styrkor och kompetenser.

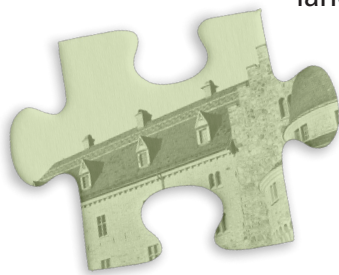
Osakliga löneskillnader gör att kvinnors tjänar mindre än män. Lönegapet följer kvinnornas hela livet ut. Kvinnor är majoritet bland dem med deltidsanställning. Kvinnor står för de flesta långtidssjukskrivningarna. Kvinnor står för majoriteten av ansvaret för det obetalda hemarbetet. För att nå ett jämställt samhälle är det bland annat viktigt att uppmuntra privat företagande i kvinnodominerade branscher.

Att inte skapa mer jämställdhet orsakar också orättvisor och negativa konsekvenser för män. Män får sällan möjlighet till deltidsarbete. Mäns föräldradighetskap ofta ekonomisk förlust i en familj. Män drabbas ofta av hjärt- och kärlsjukdomar, såsom hjärtinfarkt med allvarlig utgång, ofta relaterat till stress. Vi ska stimulera män att ta ut en större del av föräldradigheten, det ger dem ett bättre och längre liv.

Landsbygd

Landsbygdens kasessom en viktig del av Örebro kommun. De som valt landsbygden har gjort det för att de inte vill bo i citymiljö, men de ska ändå ha tillgång till kommunens satsningar på välfärd och skola. Det innebär att du både ska kunna gå i skolan och bo på ett äldreboende på landsbygden. De örebroare som väljer landsbygdska också kunna ha, men får idag inte samma service och välfärd som de i tätorten, trots att de betalar samma skatt. Grundläggande samhällstjänster ska inte bara centraliseras.

Landsbygden skapar ekologisk mångfald som kompletterar staden, jordbruksmarkerna ska bevaras och produktionen av spannmål samt andra grödor skall skyddas genom eftertänksamhet och bra utveckling av landsbygden.

Landsbygden måste få en bättre koppling till staden. Vi menar att det är otydligt idag. I många fall uppfattas inte landsbygdens potential. Detta leder till ineffektivt resursutnyttjande. Desom väljer att bosätta sig på landsbygden ska ha precis lika stor rätt till avsatta skattemedel som stadsborna, till exempel en attraktiv och tät kollektivtrafik.

Alla ska ha tillgång till fiberuppkoppling. Detta är något som ska erbjudas i hela Örebro kommun. Landsbygden är starkt eftersatt i fiberfrågan och det hindrar bra kommunikation, både privat och i arbetslivet. Utan utbyggnad så riskerar landsbygden att bli segregerad med ett utarmat näringsliv. Dessutom skulle vårdsystemet och larm få svårt att fungera fullt ut.

Miljö och klimat

Vi ska bromsa klimatförändringarna både på kort sikt och lång sikt, i samordning med andra mål antagna i Agenda 2030. Det gör vi med fortsatt forskning, ekonomiska styrmedel och internationellt samarbete. Kommunen behöver snabbare möta utvecklingen och samhällets övriga aktörers behov i deras omställning.

Liberal miljöpolitik handlar om ansvarstagande utifrån kunskap och marknadsekonomiskt tänkande. Miljö och klimatutmaningar löses i samverkan. Tillväxt behövs för att visa kunna möta miljöutmaningarna. Principen och målet är grön skatteväxling som innebär att det är förorenaren som ska betala och att örebroarna som tar ansvar ska tjäna på det. Kommunen ska också ta ett större ansvar för att öka kunskapen om hur alla individer kan ta eget ansvar.

Våra nära och stora unika natur- och friluftsvärden ska värnas och bevaras. Viktiga biotoper som binder koldioxid ska skyddas och jordbruksmark ska bevaras. Liberalerna kommer alltid väga skog och jordbruksmark på guldväg för både klimatet, matproduktionen och miljöns skull. Liberalerna vill att Örebro växer så att vi fortsatt bygger staden med nya gröna lungor och inte förtätar bort de gröna lungor som nu finns.

Civilsamhälle och föreningsliv

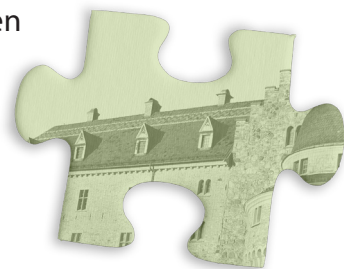
En fungerande kommun haltar utan ett starkt civilsamhälle som inte bara är en "parentes" utan det är det tredje benets som samhället vilar på. Det är här människorna finns och här föds de behov som kommunen ska stötta.

Örebrokommun ska regelbundet verka för att följa upp överenskommelsen och de grundläggande principerna som antagits av kommunfullmäktige. Civilsamhällets skages bättre för utställningar genom bättre och mer långsiktiga avtal.

Den ideell sektorns ska ha möjlighet till utmaningsrätt och i vissa fall få starta verksamhet med kommunal finansiering för verksamheter som intredan finns, men som kan vara av samhällsintresse. Liberalerna vill medverka till en bättre och ökad regelbunden dialog med det civila samhället.

Föreningslivet är dessutom en plats där många medborgare lär sig att bli en del av den demokratiska processen. Genom att engageras i en förening blir det även lättare att göra sin röst hörd, och på så sätt kunna medverka i att skapa ett starkare samhälle.

Kommunen ska inte konkurrera genom att starta uppegna föreningar eller på annat sätt försvåra att civilsamhället i framtiden kan vara en ännu större samarbetspartner för Örebro kommun.

Idrotts- och kulturföreningarnas betydelse för både hälsa och kunskapsinhämtning är vetenskapligt belagd. Vi behöver säkerställa att vårt stöd till dem blir rättvist, jämlikt och jämställt. Det finns föreningar som driver verksamheter som kommunen aldrig kan göra lika effektivt och kvalitativt. Exempel på dessa är Stadsmissionen, Frälsningsarmén, Kvinnohuset och Verdandi. Dessa bör bindas med mer långsiktiga avtal. Kommunen ska också vara öppen för att sluta dessa mer djupgående avtal med fler föreningar.

Näringsliv och företagande

Örebro kommun ska inte bara vara en kommun som lockar större företagsetableringar. Örebro ska också vara en kommun som gör vardagen enklare för egen- och småföretagare. Små och medelstora företag med upp till 249 anställda utgör tillsammans 99,9 procent av samtliga företag i Sverige enligt "Tillväxtverket". Detta innebär att en central del av skatteunderlaget som sedermera går till utbildning för unga, vård för våra äldre och fungerande gator och torg grundas i småföretagarnas insatser och vilja att etablera sig i Örebro kommun.

Kommunens organisation och samarbetspartner behöver genomgå en attitydförändring. I många mätningar över näringslivet i Örebro kommun kritiserar skommunikation, service och ledtider. Det ska tydligt märkas i bemötandet av vem som är kund.

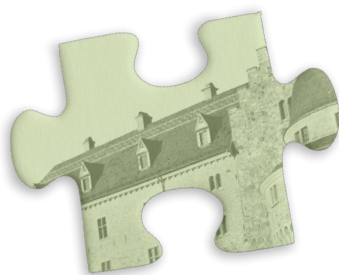
Liberalerna vill verka för att kommunens verksamheter och medarbetare får mer kunskap om företagares vardag så att kommunen bättre kan stötta näringslivets möjligheter att utvecklas i Örebro. Kommunens kariva onödiga hinder för näringslivet. Om kommunen och civilsamhället är det två andra benen i grundfundamenten i samhällets så är näringslivet det tredje benet. Det är helt omöjligt att få samhället att växa utan ett bra näringsliv i Örebro kommun.

Upphandling och utmaningsrätt

Liberalerna vill förändra kravet på arbetsmarknadsåtgärder och anpassa upphandlingarna till det lokala näringslivets möjligheter. Örebro kommun ska se till att små företag får större möjlighet att utvecklas genom att deras kvalitet värderas högre än antalet bokslutsår. Liberalerna vill införa utmaningsrätt inom all kommunal verksamhet. Bättre upphandlingsrutiner i kommunen behövs för att vi ska upphandla rätt varor till rätt pris. Vi vill starta arbetet att organisera om kommunens upphandling. Genom att börja använda sig av så kallad kategoristyrning finns många miljoner att spara. Under år 2024 kan vi enligt våra beräkningar börja tillgodoräkna oss stora besparingar procentuellt på en av tre och en halv miljard kronor Örebro kommun upphandlar för varje år. På sikt ökar besparing allt mer då större delen av upphandlingen kan ske via kategoristyrning.

Örebro kommun ska också genom dialog och samarbete med näringslivet lösa framtidens kompetensförsörjningsutmaning.

Örebro kommun har en stor bolagskoncern där flera agerar utan en koppling till kommunens kärnverksamhet. Detskapar illojal konkurrens mot näringslivet. Det finns också risker att det bolag engör utanför kommunal kompetens. Både målresultat och kapital riskeras.

Kommunal bolag kan vara barmen enbart då andra alternativ är uteslutna. Det är också av vikt att vi inte lägger kommunal kärnverksamhet i bolag då insyn och demokrati ibland är begränsad i och med att verksamheten inte enbart lyder under kommunallagen.

Liberalerna vill sälja de bolag som konkurrerar på den privata marknaden och som inte kan motiveras inom den kommunala kompetensen och där det finns alternativa utförare som gör det bättre. Försäljning av delar av den kommunala bolagskoncernen innebär minskad låneskuld och framför allt mindre riskexponering.

Örebro bostäder AB

Ska agera som ett ansvarsfullt allmännyttigt bostadsbolag. Det innebär att fastighetssammansättningen ska ha en allmännyttig prägel. Hyresnivåerna ska avspegla de reella marknadsvärderingar i förhållande till hyresmarknaden i övrigt. Allmännyttan är ingen egen ö.

För att möjliggöra underhåll och renoweringar, utan kraftigt ökade hyreskostnader, ska strukturerad försäljning och ombildningar av fastigheter till bostadsrätter vara en strategisk del av bolagets verksamhet. Bolaget ska kunna sälja fastigheter för att klara renoweringar och investeringar. År 2024 är ett historiskt svårt år för bolaget. Förutom att tillåta extra fastighetsförsäljning så slopas utdelningen till Rådhus AB för året.

Örebroporten AB

Ska återgå till att vara ett bolag där såväl inköp, förädling och försäljning är naturliga delar av bolagets verksamhet. Bolaget ska inte förvalta fastigheter långsiktigt, om inte fastigheten finns utpekad i ett tydligt ägardirektiv. Liberalerna verkar fören för försäljning av fler utvecklingsfastigheter.

Futurum Fastigheter AB

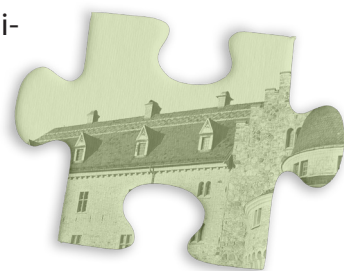
Futurum Fastigheter ska äga, förvalta, utveckla och bygga kommunens skolor på ett kostnadseffektivt och för framtiden långsiktigt hållbart sätt, utan extravaganser och gärna enligt modeller för att inte lägga onödiga konstruktionskostnader. Det innebär att stort fokus ska läggas på att minska miljöpåverkan och reducera energiförbrukningen. För att klara underhåll av kommunens skolor och ha långsiktigt handlingsutrymme krävs att Futurum tar ut marknadsmässiga hyror. Låneskulden ska så långt det är möjligt amorteras av för att möjliggöra refinansieringsbehovet.

Arbetsmarknad

För att skapa en sammanhållen och integrerad kommun är alla kommersiella förskap krävs att visera kommunens som en helhet. Politiken måste byggas på att alla människor i hela Örebro kommun har förmåga att formas i framtiden efter regna förutsättningar. Att känna sig som en del av samhället, inte minst i området där man bor, är grundförutsättningen för en positiv integrationsprocess för varje individ, varje familj och varje grupp. Nyckeln är rätt utbildning som leder till ett arbete.

Förutsättningen för att så många som möjligt får ett arbete är att kommunen tar sitt ansvar för förskola, grundskola, och gymnasiet. Kunskap utgör den viktigaste nyckeln för en framtid som innehåller frihet och egenmakt.

Örebro kommun ska ständigt utveckla ett breddat samarbete, med näringslivet, arbetsförmedlingen och andra aktörer för att tillgängliggöra utbildningar grundat på marknadens behov. Våra skolor och dess studie- och yrkesvägledare måste ha mer kontakt med och mer kunskap om och med arbetslivets aktörer.

Örebrokommunska förstärka arbetet med att validera de utbildningar arbets sökande redan har. Kunskapsnivån på de arbets sökande ska tillvaratas samtidigt som kommunen stöttar både företag och kommun att kunna rekrytera rätt person.

Människor ska kunna leva och arbeta i hela Örebro
Örebro har ett bra läge i Sverige. Ofta pekar vi på att vi är Sveriges demografiska centrum. Men det finns stora risker att framtida godsströmmar och även persontrafik kommer att dras öster och söder om Örebro. Liberalerna menar att en järnvägsförbindelse Stockholm – Oslo via Örebro är en av de viktigaste infrastruktursatsningarna. Örebro kommun bör initiera en utredning av E18/E20 som trafikstråk på långsiktigt och påskynda Trafikverkets arbete med att flytta godstrafik utanför Örebro stadskärna.

Vägnät bör byggas med långsiktig perspektiv där alla trafikanter kan harmoniera med varandra utan att skapa konfliktpunkter. Infrastrukturen i Örebro kommun ska genom syras av säkra lösningar för oskyddade trafikanter och anpassning ska ske för de mest utsatta, såsom barn och äldre samt de med funktionsnedsättningar.

Vi vill se en utveckling av Örebro där staden behåller sin stadsnära grönska. Infrastrukturen är dock så mycket mer än bara staden. Vi ser hela Örebro kommun med dess potential, city, bostadsområden och landsbygd. Vi vill satsa på att bygga ut och om infrastrukturen gällande vägar för att öka flöden och ge bra tillgänglighet till staden.

Rörligheten för människor, idéer, kapital, varor och tjänster måste bli bättre, både i staden och på landsbygden. Detta skapar dynamik i samhället.

Kollektivtrafik

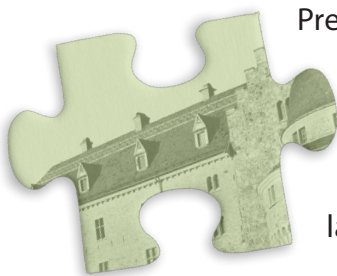
Innan vi fortsätter att lägga stora resurser på dyr bussar och ombyggnationer för kollektivtrafiken i city ska kollektivtrafiken fungera bättre i hela Örebro kommun. Örebro kommun måste bättre äga möjligheten att prioritera tätare och bredare bussnät över hela kommunen. I dag segregeras landsbygden från staden genom att kollektivtrafiken minskar i omfattning.

Flextrafiken återinförs och utvecklas. Det finns många örebroare med mindre rörelsenedsättning, som utan de mindre och anpassade bussarna, inte kan åka kollektivt.

Kommunen

Örebro kommuns förutsättningar och utmaningar

Örebro kommun är en kommun som utvecklats och växt, även om det mattats av något de senaste åren. Kravet på utveckling är stort och innebär ett stort ansvar men potentialen är också stor. Men för att klara det måste kommunen förbättras. Både genom att blicka inåt och se vad vi kan göra bättre samt att se vad andra kommuner gör bättre. Vi behöver minska kostymen för att nå både högre kvalitet och mindre kostnader.

Precis som varje örebroare måste få kostnader och lön att gå ihop så måste en kommun också utvärdera sig själv och rätta munnen efter matsäcken. Men kommunen behöver också komma ikapp näringslivets högre takt på både klimatsatsningar, kompetensförsörjning och effektivisering.

Liberalerna vill att kommunen hittar tillbaka till kärnuppdraget och lagstadgad verksamhet. Liberalerna är beredda att pausa eller avveckla ej helt

nödvändig verksamhet för att värna välfärden. Liberalerna vill att kommunen först tar hand om det eftersatta underhållsbehovet än att bygga onödigt nytt. Allt vi gör idag och på det sätt det görs kommer inte fungera framåt.

Framtiden med krav och en för hög kostnads massa kräver att vi redan nu vänder på pyramiden för att se till att vi möter behoven från örebroarna men också för att hitta verksamheter som levererar rakare och bättre mot färre mål.

Visätter ramarna som behövs och låter kommunledningen anpassa verksamhet därefter. Visätter tydlig prioriteringsordning utan att använda oss av generella besparingar, den så kallade osthyvelprincipen på välfärden.

Förändrad organisation och styrkedja

Vi avser att minska centralförvaltningen, chefsled och administration på sikt med 300 medarbetare. Tydligare och rakare organisation kommer att leda till större fokus på verksamhetsnära styrning. Visätter tidsplan för förändringen och avsätter de resurser omställningen kräver.

Örebro har flest anställda per medborgare

Örebro kommun har varken behov eller råd med så många fler anställda per medborgare än andra jämförbara kommuner. Här följer exempel som gör det tydligt att Örebro behöver minska antalet medarbetare hämtat från Ekonomifakta:

- Västerås 65 anställda per 1000 invånare
- Linköping 55 anställda per 1000 invånare
- Norrköping 79 anställda per 1000 invånare
- Örebro har 86 anställda per 1000 invånare

Enklare och bättre service

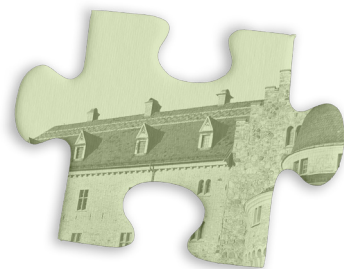
Servicecenter ska avvecklas och återgå till en växel som lotsar örebroarna direkt till rätt person. Syftet är att ge en rakare och snabbare information. Förutom besparingar ger det också bättre återkoppling genom att örebroarna får svar direkt eftersom de som utför stödet har rätt kompetens. Vi är också övertygade om att det skapar bättre arbetsituation för våra medarbetare. Med örat närmare marken är behoven lättare att läsa av.

Nämnder och förvaltningar ska arbeta närmare varandra och med starkare band. Liberalerna vill se fler politiska beslut i nämnderna för att skapa större rättssäkerhet samt en offentlig och bredare demokrati. Ärenden ska starta i nämnder och där ska också igångsättningsbeslut med tillräcklig utredning och konsekvensanalys ske. Öppenhet mot opposition och medborgare i ärendens kapardemokrati, långsiktighet, delaktighet och vid behov ansvarsutkrävning.

Första linjens chef är Örebros viktigaste chef

Vi behöver verksamheter med starkt ledarskap och kompetens som finns nära örebroarna. Det handlar om att decentralisera och vända på pyramiden för att låta behoven längst fram styra verksamheterna.

Varje verksamhetschef är ansvarig för både mål, personal och resurser. Det är verksamhetschefen som ska bestämma om det behövs en administratör eller en lärare. Medarbetare såsom ekonomer, strateger, planerare och informatörer kopplade till verksamhetsområden ska flyttas ut till respektive förvaltning. Styrkedjan ska vara tydligare, rakare och enklare.

Kommunförvaltningen och kommunledningen

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar endast övergripande mot kommunstyrelsens ansvarsområden. Näringslivskontoret blir kvar här med ett utökat ansvar för alla externa kontakter, som även rör marknadsföring, större evenemang och större organisationer från civilsamhället. Kvar blir också upphandlingsenheten samt övergripande delar av ekonomi, personal, information, juridik och säkerhet.

Medarbetare

Kommunens medarbetare är vår viktigaste tillgång. För oss i Liberalerna handlar personalpolitik i huvudsak om rekryteringspolitik som gör det möjligt för oss att rekrytera de bästa medarbetarna, samt en politik som gör det möjligt att behålla och vidareutveckla kompetenta medarbetare. Kommunens skilda äldre medarbetare som en tillgång. Erfarenhet är något som bara kan förvärfvas genom att leva, lyckas, misslyckas och dra slutsatser. Årsrikedom utmanar.

Det handlar om löneutvecklingen, om hur arbetsvillkoren i övrigt fungerar och hur man kan påverka på sin arbetsplats. Det handlar också om förutsättningar att vara en bra, närvarande och lyhörd chef som också har ett friare ansvar att leda, anställa och säga upp medarbetare.

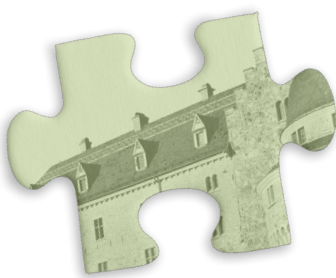
Vi måste driva en politik som gör det möjligt att ställa om kommunens organisation till att vara mer flexibel och samtidigt behålla kompetensen som behövs inom kommunen. Istället för att sätta medarbetare åt sidan i omställning måste det vara möjligt att säga upp medarbetare på grund av verksamhetens mål och behov, arbetsbrist eller kompetenskrav.

Liberalerna vill att Örebro kommun externt utreder hur vi kan komma till rätta med övertaligheten inom vissa områden och kompetensbristen på andra. Kommunen har intressert till annat än rätt antal medarbetare och med rätt kompetens. Arbetsrätten ses över nationellt och det är viktigt att kommunen hänger med i den utveckling som sker. Vi ska såklart ha kvar de arbetsrättsliga faserna 1 och 2, vid arbetsbrist och omläggning. Men därefter bör vi inte i framtiden sätta människor i omställning, på undantag, till en avbytarbänkingen vill hämtas in från. Åtminstone inte som en del efter fas 1 och 2.

Fler intraprenader

Liberalerna vill att vi uppmuntrar till fler självstyrande enheter, så kallade intraprenader. Med ansvar kommer resultat. Det handlar om att en skola, eller ett äldreboende, eller en förskola kan bli en egen enhet med egen kontroll över egna resurser och kostnader.

Att bli en intraprenad innebär stor möjlighet till ökad effektivitet, hög kvalitet för örebroarna och bättre arbetsvillkor för kommunens medarbetare. Med mer eget ansvar kommer både engagemang och måluppfyllelse, oavsett om det handlar om ekonomi eller andra resultat.

Ekonomi

Utgifter och kostnadsutveckling år 2024

Vi lämnar år 2023 med fler utmaningar än möjligheter. Vi kommer under år 2024 ha med oss ett underskott och vi kommer inte att främjas av någon högkonjunktur under året.

Det är knivigt och känns tufft eftersom vi länge flaggat för att det behövdes en kursändring som inte gjorts. Hade kommunen gjort de förändringar som Liberalerna föreslagit under tio årstidså hade vi haft en mer effektiv organisation och också mer resurser till kärnuppdragets ramar, skola, stöd och omsorg. Liberalerna tycker att försiktighetsprincipen fokuserad på kärnuppdragets samtidigt som samhällsbyggnadsområdet fortsatt, i princip som vanligt, och handlat upp det som de anser behövdes.

För Liberalerna är det tydligt att de stora utmaningarna inte tillräckligt ändrat kommunens styrning. Om vi i vår framtid inte ska vara beroende av statsbidrag måste vi på allvar ta itu med omställningar och prioriteringar. Kommunen har sitt ansvar och staten har sitt. Varje inköpskrona måste värderas och vändas på hel tiden. Det kommer att innebära att allt alla tycker är viktigt i termysinombudget och vi måste komma överens om en tydlig prioriteringsordning.

Omprioriteringar och effektiviseringar

Komplex är bara förnamnet för Örebro kommunssituation. Ingen budget i världen kan göras tillräckligt tydlig för att kunna visa vad som måste göras. Inget budgetförslag håller ett helt år utan behov av revideringar. Statsbidrag kommer och går och om världens påverkan är skrivet i stjärnorna.

Vi har bra soliditet med stora tillgångar bundna i framför allt våra bolag med ÖBO i spetsen. Men den soliditeten är bara ett minne i framtiden om vi inte sköter resultatet av intäkter och kostnader, eller om ÖBO inte klarar av det oroande underhållsbehovet som gungar bolaget mer än på mycket länge.

Omprioriteringar ska ske för att inte ge grundskolan några besparingar. Måluppfyllelsen är inte tillfredsställande, så trots vissa volymminskningar ska utrymmet i ramarna användas till att förbättra resultatet. Liberalerna ser också till att undanta äldreomsorgen och civilsamhället från besparingar.

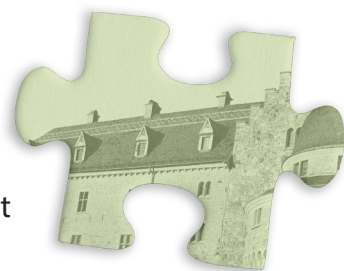
Effektiviseringar sker på styrkedjor, administration, upphandling, outsourcing och mer generellt på centralförvaltning. Dessutom omprövar vi den planerade investeringsplanen. Inga onödiga investeringar ska ske under år 2024. Alla investeringar ska garanteras resurser till de driftskostnader de ger upphov till.

Kollektivtrafiken måste kunna användas av fler örebroare för att inte sakna legitimitet. Det betyder att både stad och landsbygd måste ha goda bussförbindelser, en fungerande färdtjänst och flextrafik. Vi måste bromsa investeringar som vi inte klarar av och etapp två och tre på BRT-projektet stoppas.

Vi ställer krav på att stora dyra verksamheter som Kulturkvarteret och BRT håller budget.

Staten

Statsbidrag är välkomna men en utmaning för kommuner. De bidrag som måste sökas tar tid att söka. De kommer dessutom plötsligt och kommunen vet inte hur länge de varar. Liberalerna tycker det är bättre om staten delar sitt

stöd mellan både bidrag och ett övertagande av huvudansvaret för stora kostnadsdrivande och nationellt viktiga verksamhetsområden, till exempel skola och LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta). Ansvaret skulle bli tydligare, verksamheternas insatser mer likvärdiga och betalningsansvaret stadigare.

Investeringar och lån

Örebro kommun har under många år haft en ökande befolkning, det är positivt. Men man kan också säga att vid drabbats av växtvärk. Det har inneburit ett ökat behov av stora investeringar. Vår ökande befolkning är till största delen äldre och barn. Det är en utmaning när dessa två grupper blir större än de som arbetar.

Under åren har detta skapat en stor låneskuld för Örebro kommun. Det har inte oroat under många år men nu stiger både räntan och priserna vilket redan under år 2023 påverkat våra verksamheter. En skuld är dock en skuld och Liberalerna vill inte utöka låneramen och skuldsätta örebroarna mer än nödvändigt. Vi måste, innan nya spådrag tas, få kontroll på om befintliga lokaler kan ställas om till ny verksamhet. Dessutom mernoggrant se om lokaler kan delas av fler. Vi ska slutföra påbörjade renoveringar.

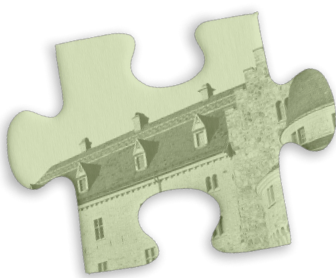
Stor försiktighet ska iakttas när det gäller nya investeringar under år 2024. Vi behöver ställa oss frågan inte bara en eller två gånger; behövs verkligen detta? Liberalerna stoppar eller skjuter på investeringar och därmed minskas konsekvenserna av ökade driftskostnader.

Skatt

Liberalerna ser i dagsläget och för år 2024 ingen nytta eller behov av att förändra skatten. Med Liberalernas förslag på omställning så finns resurser att flytta till välfärden. Vi föreslår en oförändrad skattesats om 21,35 kronor. Vi ska först göra vår hemläxa innan vi ber örebroarna om mer pengar.

Regionen

Vi måste förbättra samarbetet mellan kommun och region. För att vara rädd om bådas resurser behöver vi säkerställa att dubbelarbete och dubbelansvar inte existerar. När det gäller skatteväxling mellan regionen och kommunen så avser Liberalerna lägga fram förslag om förändrad skatteväxling som bättre prioriterar kommunens grunduppdrag och ökar insyn och möjligheter att möta örebroarnas behov.

LIVSLÅNGT LÄRANDE BÖRJAR MED EN BRA START

Varje människas personliga utveckling är viktig, för den egna personen men också för allas framtid. Personlig utveckling startar redan vid födseln och familjecentralerna ska fortsätta utvecklas i samarbete med civilsamhället. Liberalerna satsar på ett livslångt lärande som erbjuder alla människor en möjlighet att utvecklas, oavsett var och vem de är. Liberalerna satsar speciellt på förskola och skola.

I Liberalernas skola möts alla elever utifrån deras individuella behov. Både elever med särskild begåvning och elever med behov av särskilt stöd får den stimulans de behöver. Vi förstärker så att stöd kan sättas in vid behov, utan att specifika diagnoser behövs. Kunskap och beredskap ska

ökainomskolanså barnoch ungdomarmed neuropsykiatriskafunktionsnedsättningar (NPF) få rätt undervisning. Rektorer ger vi resurserså att det tillsammans med lärare kan avgöra och införa det stöd som eleven behöver.

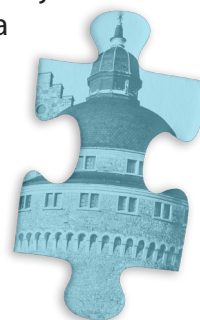
Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet att utvecklas maximalt. Rätten till sitt eget språk är grundläggande för hela individens kraft och möjlighet till utveckling. Det gäller svenska språket, svenskt teckenspråk såväl som modersmål. Barn med svenska som andraspråk ska undervisas av legitimerade lärare. Svenska som andraspråk harsamma timantal som ämnet svenska och är inte ett lättare ämne, tvärtom kräver det ofta mer både av lärare och elev.

Kunskapsbyggande och progressivitet står i fokus i Liberalernas skola. Förskola och skola har legitimerade lärare med mer tid till undervisning samt skolledare som har mer tid att ledas skolans kunskapsuppdrag. För att nå dit utökar vi med fler yrkeskategorier i skolan. Det skapar också utrymme för bättre och tydligare kommunikation mellan lärare och elev samt mellan lärare och vårdnadshavare, något som är avgörande för en lyckad skolgång. Raster och skol-lunch ingår i den pedagogiska verksamheten och är rektors ansvar. Hel skoldagen är trygg.

Liberalerna satsar på kultur inom skolan. Genom att introducera eleverna till olika former av kulturgerskolaneleverna möjlighet att utvecklas i kreativitet och självständighet, samt utmanas i tankar och idéer. Kritiskt tänkande och förståelse för andra utvecklas såväl som de egna möjligheterna att uttrycka sig på nya och fler sätt.

Valfriheten värnas. Konkurrens och goda exempel gör att fler skolor blir attraktiva. Det är föräldrar/vårdnadshavare som skapar bestämmelser för barnets skagå i skolan. Valet av skola gör att intresset för skolgången ökar och möjliggör bättre måluppfyllelse med rätt skolaför varje elev. Liberalerna inför rättvis möjlighet till busskort för alla, oavsett skolval. Detska inte vara en kostnadsfråga att välja skola.

Vi inför en starkare elevhälsa med ett särskilt uppdrag att motverka ungas psykiska ohälsa. Vi stärker alla delar av elevhälsan, den medicinska, pedagogiska, psykologiska och sociala. Samarbetet mellan skola och socialtjänst utvecklas med skol-socialteam. I skol-sociala team arbetar skolan och socialtjänsten tillsammans för att

stärka förutsättningarna för eleverna att uppnå målen med utbildningen, för att skapa en lugn och trygg skolmiljö och för att öka elevernas närvaro i skolan.

Studie- och yrkesvägledning är avgörande för ungdomars framtid. Liberalerna satsar på att förstärka och säkra studie- och yrkesvägledningen inom grundskolan. Vi inleder fler och tidigare möten mellan elev och utbildade studie- och yrkesvägledare.

Den anpassade skolan ska låta varje enskild elev utvecklas och lära sig efter sina unika förutsättningar, så att alla kan delta i och bidra till samhället efter förmåga.

På fritidshemmen arbetar främst fritidspedagoger och barnskötare. Där erbjuds, vid behov, en viktig och värdefull vistelse för barn från förskoleklass och uppåt. Liberalerna satsar på en trygg miljö där läxhjälp och mellanmål är en del av aktiviteterna.

Inom all pedagogisk verksamhet är ledarskapet avgörande. Rektorer inom Örebro kommun ger vi mer makt, men med det följer tydliga krav. För att möta högt ställda krav erbjuds fortbildning, god vägledning och bra arbetsvillkor. Rektorer som inte lever upp till kraven ska erbjudas andra tjänster eller sägas upp.

Förskolan

Förskolan i Örebro kommun har under flera år varit ekonomiskt eftersatt, med stora konsekvenser för både barn och pedagoger. Den så viktiga starten för det livslånga lärandet ska fungera bättre. Liberalerna fördelar mer resurser till rektorer och mindre centrala sårbara beslut för varje barn kan fattas snabbare. Barngruppernas storlek minskas så att god pedagogisk verksamhet ska kunna bedrivas, men också för att öka tryggheten.

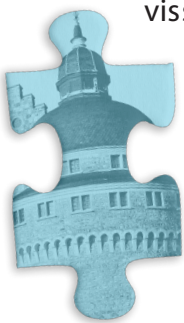
Förskolans barn ska mötas av behöriga förskollärare. Genom målmedvetna satsningar på löner och arbetsmiljö samt fortbildningsinsatser kommer fler behöriga förskollärare att arbeta inom Örebro kommun. Förskolläraren ska ägnas åt barnen, arbetsmoment som kan utföras av andra ska andra yrkeskategorier utföra.

Barnskötare har en given roll vid sidan om förskolläraren. Fler unga ska söka sig till yrket genom aktiva insatser från Örebro kommun, både genom bättre arbetsvillkor men också genom målmedvetna utbildningsinsatser. Barn- och fritidsprogrammet på gymnasiet samt yrkesvux ska marknadsföras bättre samt vid behov stärkas.

Svenska språket är särskilt viktigt att utveckla under de tidiga åren. Språkkrav i svenska införs för all pedagogisk personal inom förskolan. Medarbetare som inte uppnår kraven ska erbjudas utbildning. Alla barn i Örebro kommuns förskolor ges förutsättningar att lära sig svenska.

Professionell barnkultur inom förskolan genomförs, exempelvis genom olika typer av barnföreställningar, konserter och aktiviteter. Samarbetet med den ideella sektorn är extra viktig inom kulturområdet. Alla förskolebarn ska möta professionell kultur i olika former varje termin.

Färdighetsträning stärks genom satsningar på fortbildning och pedagogisk material. På så vis stärks självförtroendet och självkänslan, kreativiteten och fantasin ökar, fin- och grovmotorik utvecklas och barnet blir bättre förberett för skolan.

Grundskolan

Liberalerna ställer om grundskolan till ett tydligt kunskapsfokus. Genom att i alla led fokusera på kunskap kommer måluppfyllelsen öka. Rektorer är tydliga pedagogiska ledare och lärare ägnas mer tid åt undervisning, för- och efterarbete. Varje yrkesgrupp inom grundskolan är utbildad för sin uppgift och arbetar professionellt inom sitt område. Alla som tillsvidare anställs ska vara utbildade för sin uppgift och de som anställs som lärare ska vara legitimerade.

Liberalerna satsar på lärare och höjer elevpengen, grundtilldelningen som följer varje elev. Rektor ges genom en högre elevpeng makt och mandat att snabbt kunna sätta in det stöd eleven behöver. Eleven möts varje dag av legitimerade lärare som bedriver professionell undervisning. Hjälp och stöd utgår efter varje elevs behov och unika förutsättningar av professioner som behövs. Lärare fokuserar på kunskapsuppdraget och elevhälsoteamet fångar upp andra behov. Centralt skolstöd ska ge extra stöd om skolan behöver ytterligare kompetens inom ett visst område.

Elevernas mående

Den psykiska ohälsan möts genom riktade satsningar på dels kompetenshöjande insatser för medarbetarna men också genom att sänka trösklarna. Det blir enklare för eleven att få kontakt då vi utökar elevhälsan med digitala mottagningar. Projektet "Tillsammans för alla barns bästa", TABB, ska fortsätta. Där arbetar skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård tillsammans med avsikt att hjälpa barn att bli trygga.

Elever mår också bättre av att både röra sig och att ägna sig åt kultur av olika slag. Därför är kulturoch idrottsjävklaradelar av skoldagen. Dels inom kursplanerna men också i ett utökat samhällsansvar där skola möter civilsamhälle och profession.

Kvaliteten och tillgången på läromedel ökas. Dels genom specifika satsningar på fysiska läromedel som exempelvis skolböcker, men även digitala läromedel som håller hög kvalitet. Det är läraren närmast eleven som i hög grad ska kunna påverka vilka läromedel det är som ska användas, så att eleven kan nå målen.

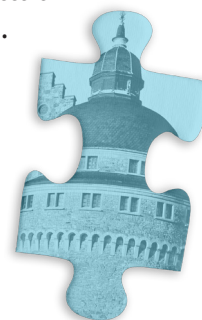
Det kompensatoriska uppdraget är viktigt och nödvändigt. Undervisning, studie- och yrkesvägledning såväl som elevhälsa och skolmat är alla pusselbitar i att erbjuda likvärdiga möjligheter för alla elever. Liberalerna ger alla elever möjlighet att utvecklas maximalt efter förmåga.

Förskoleklass till årskurs 3

Det är starten som är viktigast. Här läggs grund till både trygghet och studielust. Liberalerna sätter in stora resurser här så att alla flickor och pojkar hinns med. Varje barn ska varje dag mötas och läsas av sina lärare. Det finns både tid och kompetens att kartlägga alla elevers behov.

Knäckaläskoden är avgörande för ett barns hela studiegång och även framtida möjligheter i det svenska samhället. Vi inför en garanti att alla barn i grundskolan ska kunna läsa efter årskurs ett. Stöd och undervisning ges så alla barn kan läsa då de lämnar årskurs 1. Detta är ett komplement till den garanti för tidiga stödinsatser som redan finns i skollagen.

Där det behövs inför vi mindre barngrupper och fler pedagoger. Fler speciallärare anställs för att se till att varje elev möts av rätt undervisning. Små barn ges stor åttor, äldre barn får vidgade vyer.

Årskurs 4 till 6

Under mellanstadieåren ökar kunskapsklyftorna. Skillnaden mellan elever från studievana och studieovana hem ökar och fler barn får ökat behov av stöd. Detta är också en period där eleverna får möta fler nya ämnen och förbereds för högstadiets krav. I årskurs 6 får de flesta eleverna betyg för första gången. För pubertet och stora skillnader i mognad krävs specifika kunskaper och att alla elever möts individuellt av de professioner de behöver.

Årskurs 7 till 9

Högstadiet avslutar den obligatoriska skolan. Eleven ska i årskurs 9 vara redo för vidare studier på gymnasiet. Stressen kan vara stor och resurser avsätts för bättre vägledning. Fler utbildade studie- och yrkesvägledare anställs och eleven har möjlighet till fler vägledande samtal under högstadiet, samtal som kan ha påbörjats redan under mellanstadiet.

Förutom fler ämnen i skolan samt kommande betyg händer så mycket mer för eleven under dessa år. Sammantaget kan det leda till ökad stress och risk för psykisk ohälsa. Det möts med riktade satsningar som beskrivits tidigare i budgeten.

För att alla elever ska nå målen avsätts resurser till ett målmedvetet arbete. Läromedel, undervisningens kvalitet och mindre klasser är bara några av de satsningar Liberalerna gör. Vi ställer höga krav på rektorer, lärare och andra som möter eleven. Men vi ställer också krav på eleven, som tillsammans med vårdnadshavare måste ta sitt ansvar för sin egen framtid. Vi sänker inga krav för att nå godkända betyg, däremot erbjuds varje elev stöd och möjlighet att nå dem. Därmed grundlägger vi goda framtidsmöjligheter för varje individ.

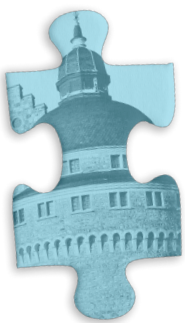
Gymnasieskolan

Liberalernas gymnasieskolor har både bredd och spetsdärett stort utbildningsutbud erbjuder många yrkes- och högskoleförberedande program. Alla utbildningar håller hög kvalitet där ungdomar blir redo för nästa steg i livet. Individuellt synsätt präglar både lärare och organisation. Gymnasieskolan ger goda förutsättningar för elever att under eget ansvar lyckas.

Inom gymnasieskolan anställs flera yrkeskategorier. Lärarna tar det pedagogiska ansvaret och lägger mer tid och energi på undervisningen. Andra yrkesgrupper tar över sådant som idag tar tid från läraren att vara just lärare.

Det egna ansvaret växer med åldern och gymnasiet är bryggan mellan barn och vuxen. Ungdomsperioden kan vara turbulent och elevhälsan spelar ofta en stor roll för många av eleverna. Den psykiska ohälsan motverkas och trösklarna i till vården sänks genom att möjliggöra kontakt via digitala mottagningar.

Lärlingsutbildningar införs. Genom lärlingsutbildning ges fler möjligheter att nå ett yrke. Lärlingsutbildning ska vara ett alternativ till gymnasieskolans yrkesprogram för hantverksyrken där undervisningen i huvudsak är förlagd ute på företagen.

Vuxenutbildningen

Liberalerna skapar vägar och broar för både "gamla som nya" örebroare att kunna göra klassresor och söka sig till nya miljöer. Kunskap utgör den viktigaste nyckeln för en framtid som innehåller frihet och egenmakt. Ett livslångt lärande är avgörande för att inte hamna i ett utanförskap.

Vuxenutbildningen (Komvux) är för dem som efter 20 års ålder vill skaffa sig mer kunskaper eller ett nytt yrke. Liberalerna satsar på kommunala utbildningar som ska vara breda och anpassade till möjligheten att få ett arbete. Lärlingsutbildningars samt utbildningsplatser inom bristyrken prioriteras.

För nyanlända införs snabbare validering av tidigare kunskaper samt bättre möjligheter att snabbt komma ut i jobb. Även samhällskunskap med fokus på det svenska samhället införs som obligatorisk kurs. Att förstå det svenska samhället med lagar och regler skapar bättre förutsättningar för integration. Detta kombineras med studier i svenska. Detsvenska språket är en viktig nyckel för att komma in i det svenska samhället.

Liberalerna organiserar en individanpassad SFI där det följer med tydliga krav. Studier sker på den nivå och i den takt som är så snabb som möjligt för varje individ så tiden inom SFI blir så kort det går. SFI kan läggas ut till upphandling för att kunna nå bättre och bredare resultat.

Förutom SFI är praktik, samtalsgrupper eller arbetsplatser utmärkta sätt att lära sig svenska och bli en del av det svenska samhället. Svenska språket är grundläggande för att kunna göra den resan. Målet är att nya örebroare snabbare ska komma ut i arbetsliv och samhälle. I Örebro kommun, både inom kommunen men också inom näringslivet finns behov av arbetskraft och fungerande introduktion, validering och SFI-utbildning är en investering i den lokala arbetsmarknaden.

ETT VÄRDIGT LIV, HELA LIVET

Välfärden ska stötta och lyfta. Vi ska gemensamt ta ansvar för varandra och komma överens om vad välfärdsuppdraget består av. Med en kostnadsutveckling som inte balanserar med skatteunderlaget måste vi utreda hur brett och djupt välfärdsuppdraget ska vara.

Behovsstyrning är en viktig del eftersom alla inte har samma behov och vi måste också kunna ge varje individ en möjlighet att välja där det är möjligt. Utrymme för chefer och medarbetare närmast stödmottagaren att prioritera är ett måste. Genom en bra välfärd ser vi till att varje människa får chans att forma och utveckla sitt liv mot egenförsörjning och egenmakt. En förutsättning för ett aktivt liv är en fungerande kollektivtrafik. Flextrafiken är och har varit mycket bra och ska både återinföras och utvecklas som alternativ till den ordinarie busstrafiken. Ett liberalt Örebro ges bättre förutsättningar för civilsamhället att bidra.

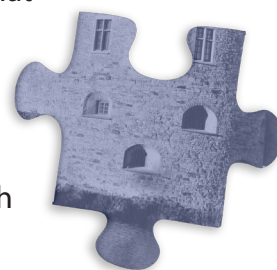
Äldreomsorg

Åldrandet ska inte ses som intåget i en grå kollektivism. Meningsfull sysselsättning i form av arbete, kultur, intellektuell stimulans, socialt umgänge och fysisk aktivitet har stor betydelse för att ge oss ett friskt åldrande. Från 1 juli 2021 har kommunen och regionen ett gemensamt ansvar för att bedriva primärvård. Detta ställer stora krav på kommunen och regionen att samverka. Den hälso- och sjukvård som kommunen ska bedriva är grundläggande före god äldrevård/omsorg. Örebro kommun bedriver hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå. Kommunerna ska erbjuda en god hälso- och sjukvård i särskilda boenden för äldre, korttidsboenden, bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning och dagverksamheter som är reglerade i socialtjänstlagen. Omställningen till en god och nära vård syftar till att patienter och anhöriga ska känna sig delaktiga i hälso- och sjukvården och att vården ska vara lättillgänglig och ges med god kontinuitet. Liberalerna menar att det är av största vikt att kommunen aktivt engagerar sig i att utveckla den nära vården i samarbete med regionen.

Individen i centrum

Valet av omsorgsgivare ska vara en fråga för individen, det vill säga örebroaren och inte kommunen. Örebroarnas pengar, örebroarnas val. Lagen om valfrihet (LOV) ger örebroarna möjlighet att välja den som ska ge omsorg eller service. Du ska ha rätt att välja ditt boende eller omsorg så långt det bara är möjligt. Vi gör ingen skillnad på huvudmannskap. Det är kvaliteten på omsorgen, vården och boendet, som är avgörande. Fusk och misskötsamhetska omgående beivras. Därför är det viktigt att både kommunen och externa utförare granskas av en extern och oberoende aktör. Örebro kommun behöver både flervårdboendeplatser, trygghetsplatser, seniorboende och LSS-boenden för att möta behoven i livets olika skeden samt underlätta för social gemenskap.

Det finns stora utmaningar inom hemvården. En av flera identifierade brister är kontinuitet för vårdtagaren. Under 14 dagar möter en vårdtagare i snitt 18 olika medarbetare i Örebro kommun, vilket för Liberalerna är både oacceptabelt och

orimligt. För att skapa trygghet och kvalitet behöver omsorgstagaren och omsorgspersonalen bygga en relation. Liberalerna menar att utgångspunkten ska vara omsorgstagaren. Omsorgen/vårdens skapar personcentrerad. Därför anservi att antalet olika medarbetare en vårdtagare möter ska halveras.

Liberalerna anser att kommunen aktivt ska arbeta för att höja kompetensen på alla anställda inom kommunens äldreomsorg samtidigt som vi ska bli bättre på att använda den kompetens vi har på rätt sätt. För att uppnå det behöver vi på ett mer effektivt sätt arbeta med digitalisering och automatisering av dokumentation. Tidens exempelvis sjuksköterska arbetar patientnära är för låg och måste höjas. När det kommer till utbildningsnivå anser Liberalerna att undersköterskeutbildning eller motsvarande ska vara utgångspunkten för att komma i fråga för en anställning. Eventuella undantag från detta kanske om personen besitter andra kvalifikationer som verksamheten har behov av.

En grundförutsättning är språket

Förutom ökade ambitioner inom utbildningsområdet måste kraven på goda svenskkunskaper höjas. Det finns idag medarbetare som har svårt att göra sig förstådda eller som inte fullt ut förstår instruktioner. En god kommunikation är en grundförutsättning för trygghet och tillit i omsorgen. Även dokumentationskraven inom omsorgen kräver språkkunskaper och att man kan dokumentera på ett begripligt sätt. Här krävs en insats kring lathundar och mallar för att förenkla och frigöra tid som ger mer tid med omsorgstagaren.

Örebro har utropats till Europas teckenspråkshuvudstad vilket innebär att vi har ett ansvar för att tidigt i vårdplaneringen erbjuder möjligheter att använda sitt språk i den specifika vårdsituationen. Liberalerna ser gärna att fler äldre boenden har flerspråkiga medarbetare. När vi åldras minskar inte sällan möjligheten att ta till sig information på andra språk än modersmålet. Först generationens sverigefinnar är ett exempel på en grupp med behov av att kunna leva på sitt första språk när de behöver omsorg.

Äldrekommission

Örebro kommun brottas med stora utmaningar inom äldreomsorgen. De årsrika känner sig ofta inte inkluderade i omsorgen. Örebro kommun lappar och lagar istället för att skapa en framtidsvision. Detta förhållningssätt bidrar inte till en verksamhet där äldre känner trygghet, värdighet och där självbestämmandet uppmuntras. Liberalerna vill att en äldrekommission ska tillsättas som har till sin uppgift att synliggöra strukturella brister och ta fram fakta men också lägga fram konkreta förslag med våra äldre i fokus. Äldrekommissionen ska vara forskningsbaserad, framtidsblickande och bidra med kunskap och idéer som kan leda till utveckling och förbättring för örebroarna.

Socialtjänst

Människor som är i nöd och inte längre klarar sig på egen hand ska kunna få hjälp av samhället. Socialtjänsten fyller här en viktig funktion. Människor i utanförskap ska få kvalificerad hjälp och stöd för att snabbare komma ur sitt utanförskap. Både individen och samhället tjänar på detta. När behoven är större än resurserna blir det än mer viktigt att arbeta effektivt och att varje skattekrona används med eftertanke och klokhet. Ökat samarbete internt i kommunen kan vara ett sätt att använda begränsade resurser på ett mer effektivt sätt. Framtiden kommer att ställa än högre krav också på samarbete externt med till exempel sjukvården. Det är av

störst avikt att förbättra kvaliteten på socialtjänsttjänster. Det krävs en personcentrerad vård, det vill säga en vård där individen först och främst ses som en person med unika behov, erfarenheter och resurser. Personcentreringen möjliggör individanpassade lösningar.

Rätten till tak över huvudet

Vi ska vara ett välfärdsland, starkt nog att se till att ingen människa ska behöva sova på gatan. Liberalerna anser därför att Örebro kommun ska införas en "tak över huvudet-garanti" där civilsamhällets olika naturliga partners. Vi vill utreda om vi kan utöka verksamheten dagtid för denna målgrupp genom omfördelning av resurser, det kan bli ett nollsummespel när vi slipper kostnader på annat håll. Något som inte endast är till gagn för den specifika målgruppen hemlösa utan också är allmän trygghetsskapande för kommunen i sin helhet. Liberalerna vill därför utöka anslaget till civilsamhället och därmed ge dem möjligheter att utveckla en effektiv verksamhet med hög kvalitet och stöd till de mest utsatta.

Rätt till frihet

Varje år drabbas kvinnor, män och unga människor av våld i nära relationer. Vi liberaler anser att mer måste göras för att dels motverka våld men också för att möta den som blivit utsatt för våld i nära relationer. Liberalerna vill att "Centrum mot våld i nära relation" ska tillföras mer resurser för att säkerställa att arbetet mot våld får den bredd och fokus det behöver. Öppen ingång ska återinföras för den som söker hjälp. Du ska kunna gå direkt in och be om hjälp. Liberalerna vill också ge ett utökad uppdrag och förstärka med en barnpedagog/kurator för de barn som följer med en vårdnadshavare/förälder.

Idag har Örebro kommun samarbetat med Kvinnohuset möjlighet att skydda kvinnors som blir utsatta för våld i nära relation. Däremot har kommunen inget samarbete med civilsamhället eller egen möjlighet att skydda män som blir drabbade av våld i nära relation. Liberalerna vill, men samarbetat med andra kommuner, inrätta ett skyddat boende för våldsutsatta. Det krävs också bättre kunskap i hela kommunens verksamhet för att kunna möta och fånga upp denna målgrupp.

Framtidens socialtjänst

Socialtjänsten ska vara tillgänglig för alla oavsett socioekonomisk bakgrund eller etnisk tillhörighet. Liberalerna tror att det finns utrymme för att utveckla en mer inkluderande och kulturellt medveten socialtjänst som i högre grad tar hänsyn till olika behov och erfarenheter. En viktig del i detta arbete är att socialkontoret i Vivalla åter ska öppna för att stärka det relationsskapande arbetet. Det finns goda skäl att i Vivalla överväga en samlokalisering med polismyndigheten och ge ökat fokus på att förbättra samarbetet med skolan. Detta samarbete kan gagna både det förebyggande och det behandlande perspektivet och bör utvecklas till flera bostadsområden med särskilt stora utmaningar.

Vi behöver se över hur vi kan underlätta socialsekreterarnas möjligheter att utföra sitt arbete. För att uppnå detta kan det krävas dels att det tillförs ekonomiska medel och dels att arbetsmiljön förbättras. Mer resurser kan bidra i detta avseende men det behövs också ökat fokus på regelbunden vidareutbildning för denna kvalificerade yrkesgrupp. Socialsekreterarna måste ha kontinuerlig kompetensutveckling som ger kunskapsstöd för att hantera komplexa sociala problem. Socialtjänsten behöver också förstärka sitt arbete kring hedersvåld och förtryck.

Funktionsnedsättningar

Alla ska kunna förverkliga sig själva, oavsett vilken funktionsnedsättning man har. Funktionsnedsättning är en utmaning för samhället på lika villkor. Det är viktigt att tillgänglighet, rätt till arbete eller långsiktighet i olika stöd. Funktionsnedsättningar ska inte vara ett stort hinder i livet.

Liberalerna som var initiativtagare till LSS-lagen anser att det är en av de viktigaste frihetsreformerna då den gett människor utan stor frihet och rörelsemöjlighet att få stöd i sin vardag. Det är viktigt att Örebro kommun tillförsäkrar att det finns tryggt och rättvist assistansstöd, särskilt boende och daglig verksamhet. Örebro kommun bör också införa boendeformer som möjliggör för individer att träna upp den egna förmågan. Det handlar om att bli så självständig som möjligt med hjälp, stöttning och motivation. Idag finns en risk att de boendeformer som finns fungerar som en inlåsningseffekt där individens resurser att klara sig själv inte bejakas.

Kvaliteten och rätten att välja utförare är viktig. En viktig åtgärd för att komma till rätta med kompetensbristen är att alla medarbetare ska vara utbildade inom LSS-lagstiftningen.

För de som bor i gruppboenden ska det finnas bra möjligheter till aktiviteter efter eget önskemål. Medarbetare på LSS-boenden och daglig verksamhet ska ha kunskap om lågaffektivt bemötande. Detta för att undvika konfrontation och ickenödvändiga tvångs- och begränsningsåtgärder.

Daglig verksamhet ska vara meningsfull och gärna ske i samverkan med företag, ideell sektor eller andra organisationer. Det är nödvändigt att kommunen aktivt arbetar för att företagska semöjligheter och styrkan med denna typ av verksamhet. En viktig del inom daglig verksamhet är att sträva och arbeta för att personer kommer ut i det ordinarie arbetslivet. Liberalerna vill att personer i daglig verksamhet inte ska omfattas av neddragningar i färdtjänsten.

Örebro kommun har infört en rutin om att alla nyanställda medarbetare inom LSS och äldreomsorg ska lämna ut drag ur belastningsregistret, dock är daglig verksamhet ej inkluderad. Liberalerna vill att rutinen också ska gälla för medarbetare inom daglig verksamhet.

Överförmyndare

Överförmyndarnämnden har ett otroligt viktigt uppdrag. En god man eller förvaltare finns där för att hjälpa den som inte själv helt klarar av de ekonomiska och juridiska kraven. Det är viktigt att kommunen ser till att detta sköts rättssäkert och att rutinerna är hundraprocentiga. Goda män och förvaltare ska ständigt utvärderas, stödjas och rekryteras för att tillgodose de behov som finns.

Att ta sig an ett uppdrag som god man är en insats för den enskilda, men det är också en samhällsinsats. Samhället behöver fler människor som ställer upp för en annan människa. För en liberal är civilsamhället en grundbult i samhället. Örebro kommun har ett stort ansvar att vägleda och stötta de medborgare som valt att åta sig uppdraget som god man. Liberalerna anser att kommunikationen och stötningen av de goda mäns som antagit ett uppdrag måste förbättras. Kommunens verksamhet ska finnas till för medborgarna i allt väsentligt. Till exempel måste det bli enklare att nå överförmyndaren.

HÅLLBAR SAMHÄLLSBYGGNAD

Ett hållbart samhällsbygge ska skapa förutsättningarna för människor att leva och välfärden att utvecklas.

Kommunens samhällsbygge ska möjliggöra att alla som bor, rör sig och driver verksamhet ska kunna göra det. Örebro behöver ett starkt näringsliv och till dem som driver det ska kommunen vara en "möjliggörare".

Örebro kommuns infrastruktur ska rymma ett myller av människor och transporter som rör sig smidigt och tryggt. Det ska finnas utrymme för såväl bostäder med boenden av olika slag som till en aktiv fritid.

Örebro kommun ska också vara en framgångskommun när det gäller klimat- och miljöarbetet.

Ta ansvar och samarbeta

Liberalerna prioriterar att först underhålla och renovera det vi redan har i stället för nya onödiga investeringar som driver än mer drifts- och underhållskostnader. Varjesatsad krona vi "lånar" av örebroarna ska vara nogavägd på våg och kunna transparentt följas av medborgarna.

Kommunens ska vara en medspelare till näringsliv, organisationer och enskilda. Kommunens ska också vara en katalysator som bygger det privata aktörer inte alltid gör. Kommunens ska ha kompetens att möta alla olika samhällsaktörer med ett fokus på tydligt, snabbt och servicevänligt bemötande. Kommunen ska inte bedriva illojal konkurrens med andra samhällsbyggare.

För att behålla kontinuitet och kompetent personal, som är ett måste för att professionellt, snabbt och respektfullt samarbeta med alla, måste kommunen bli en bättre och mer attraktiv arbetsgivare.

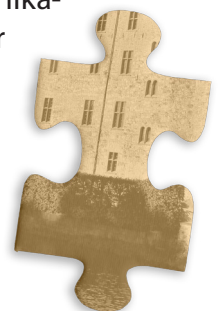
Hela Örebro kommun ska leva och bindas ihop. Örebro är inte bara tre kilometer från slottet, det är så mycket mer. Vi har villaområden nära city, vi har stora bostadsområden lite längre ifrån och vi har landsbygd. Alla är viktiga delar för helheten. Utan landsbygd hotas vår livsmedelsförsörjning och därmed vår framtid. Det är därför av största vikt att alla, oavsett var de bor eller arbetar, kan ta del av hela Örebro på ett smidigt sätt och med livskvalitet.

Bygg och Miljö

Parker och grönytor

Liberalerna bevarar parker och grönytor, speciellt i högt exploaterade områden. För lika väl som att de som bor på landsbygden behöver service, skolor och annat, behöver stadsborna grönytor för hälsan, stimulans och rekreation. Dessutom bidrar gröna ytor till renare luft och en svalare stad.

Vi tror på att bygga högt med eftertanke och estetik i fokus men också på att hela Örebro stadsområde måste utökas. Boendeformer måste i allt väsentligt utvecklas och betydligt fler friliggande tomter för småhus ska skapas.

Kommunens ytorska utvecklas med blandad bebyggelse för olika verksamheter och boendeformer. En viktig avvägning är att i möjligaste mån ej bygga bördig jordbruksmark utan att i förstahand planera byggnation på annan mark, eller i sistahand mindre bördig jordbruksmark.

Barn och ungas möjligheter till bästa möjliga utveckling i hela Örebro är för Liberalerna väldigt viktigt. Därför ska förskole- och skolgårdar utformas kreativt så att de inbjuder till lek och rörelse, vilket bland annat stimulerar barns fysiska och psykiska utveckling.

Du ska kunna bo på landet från dina första år i livet till det sista.

Trygghet

Liberalerna satsar på åtgärder för en tryggare kommun och för att förebygga brott. Vi ser behov av ett tryggare samhälle, både socialt och tekniskt. Miljön i och runt stadens tunnlar, gång- och cykelstråk måste förbättras. Liberalerna vill att både bra miljö, energieffektiv belysning och modern teknik ska utredas i all planering för att göra Örebro tryggare. Vi ska också ansöka om att utöka med fler paragraf 3-områden i Örebro kommun för patrullerande ordningsvakter.

Infrastruktur

Liberalerna vill att Örebro kommun ska byggas med en infrastruktur som ger alla örebroare tillgång till hela Örebro, även landsbygden. Örebro behöver därmed en väg och gatustruktur som inrymmer alla fordonslag och som inte diskriminerar något.

Örebro ska ha en bred kollektivtrafik för alla, och vi återinför och utvecklar Flextrafiken. Liberalerna prioriterar de som är begränsade till kollektivtrafik, till exempel årsrika och rörelsehindrade. Därför behövs också olika slags kollektivtrafik, inte bara snabbussar.

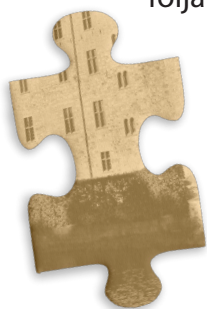
Tillgänglighet till laddstolpar ska öka. Vid nybyggnation är det viktigt med planering så det blir en klok spridning av var laddinfrastrukturen byggs. Det är också viktigt att beräkna mängden laddstolpar efter antalet lägenheter/boenden så det finns laddmöjligheter i tillräcklig omfattning i nya områden.

Teknik och Service

Service till medborgare och näringsliv

Kommunens ska hålla hög service gentemot örebroarnas behov. Örebro ska vara framkomligt för alla oavsett medborgarnas möjlighet att röra sig. Både för boendet och näringslivet behövs god framkomlighet, tillräckligt med parkeringar och stora ytor för aktiviteter och möten. Liberalerna prioriterar säker framkomlighet både sommar och vinter. Detta prioriterar vi före estetiska, men onödiga vägomläggningar och en förtätning/förträngning av innerstadens infrastruktur.

Liberalerna förbättrar förutsättningarna för att medborgarna, på ett smartare sätt, ska kunna följa sina anmälda fel till kommunens olika system som individen är kopplad till, som exempelvis vatten- och avloppsanläggningar.

Underhållsbehovet

Under många år har ett stort eftersatt underhåll uppstått. Viska planera bättre för att undvika akuta avbrott. Målet är bättre framförhållning. Då undviks att gator rivs upp två eller tre gånger. Vi prioriterar att lagagator som är i dåligt skick, framför att projektera för större ombyggnationer och skönhetsingrepp både centralt och på landsbygden.

Viska utreda större infrastrukturella förbättringar för att minska de problem som upplevs nu men som också förväntas komma. För att lyckas måste vi titta bredare över hela Örebro syta. Vi avser flytta tung trafik och tåg ut ur stadskärnan och leda annan trafik bättre. Det måste finnas förutsättning till smidigare trafik och ett fossilfritt transportsätt. Örebro växer och därför vill Liberalerna säkra att alla trafikslag har möjlighet att finnas inom Örebro kommunsgatunät, men inte nödvändigtvis alla trafikslag på alla gator.

Örebro kommun lider av ett eftersatt underhåll av asfaltbeläggning. Potthålsgaranti finns, men under den senaste tiden har detta eftersatts. Inte sällan på grund av personalbrist eller politiska prioriteringar. Detta är inte alltid förenat med hög kostnad utan skulle hinna projekteras om fokus flyttades. Liberalerna ger teknik- och servicenämnden budgetförutsättningar samt uppdrag att utreda vägnätets kondition. Det ska utredas om det material som används har valts för att det är bäst för ändamålen. Alternativa material kan öppna nya möjligheter för att öka hållbarhet och förenklad service.

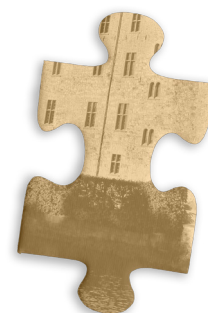
Örebro kommuns vatten- och avloppsledningar bygg successivt ut och förnyas vilket är positivt. Vi anser dock att underskottet, som skapats under många år, inte ska rendera chockhöjningar av VA-taxan. Så långt det är möjligt ska detta finansieras inom befintlig budget genom omfördelningar och nya prioriteringar. På lång sikt behöver Örebro kommun genomföra ett större arbete rörande utbyte av befintligt ledningssystem för att spara vatten, tid och skatte medel. För att hålla ihop frågan om Örebro kommuns vatten behöver vi säkra upp så att personal med kompetens finns inom området.

Alla investeringar driver driftskostnader

Det finns verksamhet under verksamhetsområdet samhällsbyggnad där det skett investeringar som saknat täckning för driftens kostnadskonsekvenser. Det betyder att det har byggts upp ett ackumulerat underskott. Vi i Liberalerna anser att detta måste uppmärksammas och att resurser bör tillskjutas för att komma till rätta med kostnader som finns, men som inte tagits med i beräkningarna från början.

Mat, kost och välbefinnande

Måltidsenhetens verksamhet har flyttat till Teknik- och servicenämnden. Matsom produceras ska vara god och näringsrik och gillas av de flesta. Inom skolan fyller maten dessutom ett pedagogiskt behov. Inom måltidsenheten behöver vi se över så en administrativ överbyggnad och onödig central styrning inte sker. Både resurser, ansvar och planering bör ske så nära matproduktionen det går.

Kultur och Fritid

Genom att Liberalerna genomför viktiga satsningar inom kultur- och fritidsområdet kommer Örebro kommuns attraktivitet att öka. Dessutom kommer fler människor få ökad möjlighet till ett eget kultur- och idrottsliv. Liberalerna prioriteras så att de örebroare som vill också ska kunna delta i olika kultur- och fritidsaktiviteter. Deltagande i organiserade kultur och fritidsaktiviteter är en skyddsfaktor som är förebyggande och bidrar till inkludering i samhället. Det ökar också vuxennärvaro och bidrar därmed till tryggare stadsdelar

Kultur

Kulturbehövs för ett välbefinnande och för att forma ett starkt samhälle. Barn och ungdomar är speciellt viktiga att satsa på. Liberalerna utökar samarbetet med lokala föreningar och företagare. Vi värnar Kulturskolan där vi anställer fler pedagoger så den långa kön kortas. El Sistema ska fortsätta utvecklas och konsthallen tillsammans med OpenArt får tryggad ekonomi. Bibliotekens roll som öppna, avgiftsfria arenor är viktig. Mer öppna bibliotek införs där man kan låna och lämna tillbaka böcker även när personalen inte är på plats. Ett eller flera fokusbibliotek som ger elever och lärare bättre förutsättningar till lärande införs under de kommande åren.

Samverkan, samarbete och stöd till kulturföreningar och studieförbund stärks upp. Det har varit många år utan tillskott vilket försvagat det lokala kulturutbudet och gjort det dyrare och därmed svårare för örebroarna att kunna ta del. Därför ska en översyn av bidragsnivåer göras. Långsiktiga och förutsägbara villkor införs där öppenhet och transparens är tydligt. Det ska vara lätt att förstå vad kommunen kommer att stötta.

Idrott

Barn och unga, men även vuxna, tenderar att röra sig allt mindre. Detta möter Liberalerna med riktade satsningar på det lokala idrottslivet. Föreningsbidragen ses över, hallar och anläggningar får rimliga hyresnivåer så idrottsföreningarna användas dem. Bristen på hallar kan bara byggas bort. Nya 20X40-hallar byggs i samverkan med lokala idrottsföreningar och näringslivet. Minst lika viktigt är de underhållsplaner som arbetas fram och resurs sätts.

Tillgång till idrottslokaler för både bredd och elit fördelas rättvist i ett transparent bokningssystem. Behoven att nå maximalt nyttjande för många örebroare prioriteras när idrottslokaler utsätts för hårt tryck. Badanläggningarna har hög beläggning och det ska utredas hur ett nytt bad kan anläggas. Samverkan och samägande är vägen till ett nytt badhus i Örebro.

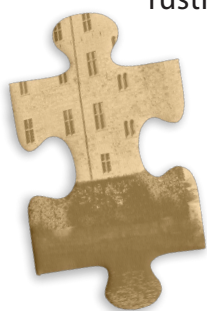
Fritid

Alla mår bra av ett rikt liv även på fritiden. Det kan handla om att komma ut i naturen eller att träffa kompisar på fritidsgården eller en kväll vid bridgeborden. Örebroarna ska ha många alternativ som skiftar med det egna intresset och åldern.

För barn och unga är det särskilt viktigt att få tillgång till aktiviteter efter skoltid. Även utrustning för olika aktiviteter ska finnas via exempelvis Fritidsbanken eller andra aktörer.

Fritidsgårdarna uppgraderas till att vara en av de viktigaste arenorna för integration men också informellt lärande, som ett komplement till skolan ett utvecklat samarbete mellan parterna. Fritidsgårdarna ska hålla öppet på de tider det finns behov av dem. Brist på fritidsgårdar avhjälpas med att nya öppnas.

Friluftslivet i Örebro kommun omfattande. Lederförvandring, cykling och till häst eller rullstol ska fortsätta att utvecklas. Alla intressen ska tillvaratas så örebroare,

oavsett hur man själv väljer och kan, ska kunna vara ute i naturen.

Jämlika villkor i en jämställd kommun är Liberalernas mål. Funktionsnedsattas förutsättningar och jämställdhet mellan flickor och pojkar, män och kvinnors säkerställs. Kultur, idrott och fritid är för Liberalerna något som örebroarna ska ha god tillgång till. I tider då ekonomin är hårt ansatt i både kommun och privat krävs kloka prioriteringar. Liberalerna prioriteras så fler kan idrotta och ägna sig åt kultur. Alla ska kunna delta efter egen förmåga och intresse.

Mark och Exploatering

Liberalerna anser att grunden för ett riktigt bra samhällsbygge kräver bra översiktsplaner och detaljplaner som möjliggör allt som inkluderar ett hållbart, och för alla fungerande Örebro. Vi behöver planera för att använda en större yta och mark då Örebro växer, dock ej bördig jordbruksmark.

Vi möjliggör för näringslivet etableringar. Med Örebro kommuns geografiska läge bör bristen på tomter inte vara det som gör att Örebro sjunker i rankingen för näringslivet i Sverige.

Vi måste flytta ut tung trafik och järnväg men vi behöver också kunna erbjuda fler tomter för småhus.

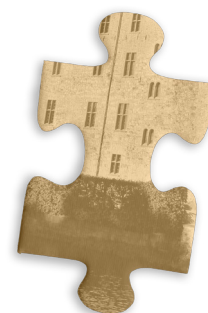
Vi ska bättre ta tillvara Sveriges fjärde största sjö, Hjälmarén. Vi ska också skydda andra vattendrag och naturområden som Karlslund och Kilsbergen. De behövs för friluftsliv som skapar välmående och rekreation men också för biologisk mångfald där viktiga biotoper skyddas. Våra gröna ytor, vår skog och våra naturområden ska bevaras och nyskapas genom våra översiktsplaner och detaljplaner. De är en livsviktig del i Örebro och är nödvändiga för vårt välbefinnande.

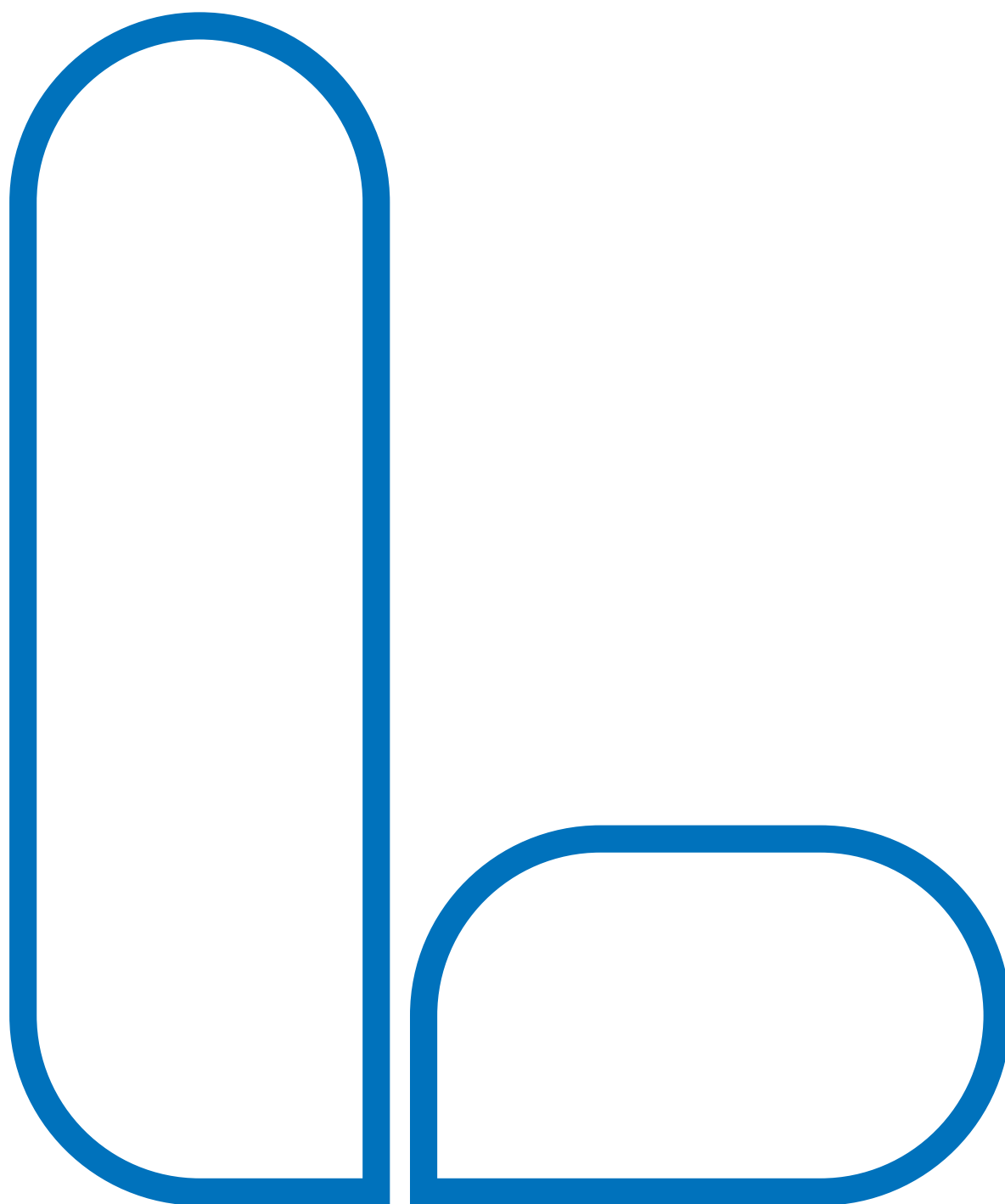
Inköp och exploatering

Vi vill att kommunen fortsätter att köpa mark så Örebro kan utvecklas och växa. Det är viktigt att marken som säljs inte har en för stor omsättning eftersom det är mark inköpt under 50-, 60- och 70-talet som säljs idag. Det krävs även mark för att kunna planera infrastruktur som möjliggör ett växande samhälle.

Vi ser till att Örebro kommun får bättre, tydligare och mer rättssäkra exploateringsprocesser. Vi ska ha full kontroll, så kommunens ekonomi inte dräneras på grund av felaktiga beslut med risk för stor oreda inom kommunen.

Vi är inte de enda som bygger Örebro, tvärtom. Vår framtid bygger på att fler vill och kan exploatera samt utveckla Örebro. Det kan bara ske genom samarbete och bra service. Liberalerna inför byggherreplaner i Örebro kommun för att öka möjligheterna för näringslivet. Vi ser alltför ofta att pålagorna för privata sektorn är övermäktiga och att man ofta ställer orimliga krav redan i detaljplaneskedet. För Liberalerna är det avgörande att kommunen kan skapa större frihet och rörelseförmåga för de som är med och bygger Örebro starkt.

Resultaträkning och driftramar

Resultatbudget	Bokslut	ÖSB	Budget	Plan
Belopp i mnkr	2022	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter och kostnader	-9 289	-9 980	-10 513	-10 851
- varav effektiviseringskrav	0	111	134	-22
Avskrivningar	-261	-311	-310	-330
Verksamhetens nettokostnader	-9 550	-10 291	-10 823	-11 181
Skatteintäkter	7 972	8 188	8 530	8 931
Generella statsbidrag och utjämning	2 183	2 207	2 388	2 363
Summa skatteintäkter och utjämning	10 155	10 395	10 918	11 294
Verksamhetens resultat	605	104	95	113
Finansnetto	-307	180	235	255
- finansnetto exkl. utdelning	-337	115	170	190
- varav utdelning från bolagen	30	65	65	65
Årets resultat	297	284	330	368
Nyckeltal, procent:				
Årets resultat genom skatter och generella statsbidrag	2,9 %	2,7 %	3,0 %	3,3 %
Verksamhetens resultat genom skatter och generella statsbidrag	6,0 %	1,0 %	0,9 %	1,0 %
Självfinansieringsgrad			98 %	102 %

Driftbudgetförändringar LIBERALERNA

I tabellen redogörs för förändringar i driftbudgetramarna mellan åren 2023 och 2024. Ramen för 2023 har för de flesta nämnder till viss del reviderats under innevarande år med till exempel lönekompensation och indexjusteringar. Detta ska beaktas vid jämförelse mellan ram för 2023 och ram 2024.

Kommunfullmäktige	
Ram 2023	17 234
Justeringar inför 2024 kommunfullmäktige inkl. Stadsrevisionen	
Tillfällig satsning - utbildning ny mandatperiod	-1 000
Ram 2024	16 234
Av kommunallagen framgår att Kommunfullmäktiges presidium, och inte Kommunstyrelsen ska bereda förslaget till budget för Stadsrevisionen. I beräkningarna ingår det förslag till budgetram för 2024 för Stadsrevisionen som bereds av Kommunfullmäktiges presidium. Kommunstyrelsen tar dock inte för egen del ställning till Stadsrevisionens budgetram.	

Förskolenämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	1 158 945
Justeringar inför 2024	
Demografisk förändring (volymkompensation)	-20 800
Effektivisering	0
Liberala satsningar*	19 800
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån Kommunal fördelas i Rev ÖSB i okt	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån fördelas i Rev ÖSB i okt	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	1 157 945
* Liberalernas satsningar inom förskolan omfattar, mindre barngrupper, satsningar på förskolelärare och extra resurser i socioekonomiska utsatta områden, samt dessutom inga besparingskrav på förskolan vilket också är en satsning.	

Grundskolenämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	2 472 413
Justeringar inför 2024	
Demografisk förändring (volymkompensation)	-12 800
Liberala satsningar*	31 000
Effektiviseringskrav	0
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån Kommunal	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån fördelas	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	2 490 613
<i>* Liberalernas satsningar inom grundskolan omfattar, mindre barngrupper, satsningar på lärare, elevhälsan, busskort/skolskjuts samt dessutom inga besparingskrav på grundskolan vilket också är en satsning.</i>	

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	1 252 698
Justeringar inför 2024	
Öka gränsen för busskort till 10 km	-2 000
Effektivisering Vuxen och Arbetsmarknad	-5 000
Demografisk förändring - ökat antal elever gymnasieskola	28 000
Liberal satsning,	4 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån f	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	1 277 698
<i>* Liberalernas satsning gymnasiet</i>	

Funktionsstödsnämnd	
Ram 2023, belopp i tkr	1 165 592
Justeringar inför 2024	
Effektiviseringskrav	0
Volymkompensation LSS	23 700
Liberala satsningar*	2 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	1 191 292
<i>* Liberalernas satsningar inom funktionsstöd omfattar, daglig verksamhet och aktivitetsersättning samt dessutom inga besparingskrav på funktionsstöd vilket också är en satsning.</i>	

Socialnämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	654 442
Justeringar inför 2024	
Återföring av tillfällig satsning 2023	-400
Effektiviseringskrav	0
Volymkompensation socialtjänst	6 000
Liberala satsningar*	6 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	666 042
<i>* Liberalernas satsningar inom socialnämnd omfattar, sänkta trösklar för våld i nära relationer, tak över huvudet garantin samt dessutom inga besparingskrav på socialnämnden vilket också är en satsning.</i>	

Vård- och omsorgsnämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	1 895 331
Justeringar inför 2024	
Återföring, del av "aktivitetsstöd äldre" 2023 till KFN	-320
Effektiviseringskrav	0
Liberala satsningar*	8 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån f	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	1 903 011
<i>* Liberalernas satsningar inom vård och omsorg omfattar äldrekommission, språkutbildning, förbättrad kontinuitet samt dessutom inga besparingskrav på vård och omsorg vilket också är en satsning.</i>	

Bygg- och miljönämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	26 365
Justeringar inför 2024	
Effektivisering, styrkedja, projekt	-100
Liberala satsningar*	700
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	26 965
<i>* Liberalernas satsningar inom Bygg och Miljö omfattar förstärkta politiska medel</i>	

Kultur- och fritidsnämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	397 938
Justeringar inför 2024	
Open Art tillfälligt enligt plan 2024	2 500
Resterande del av "aktivitetsstöd äldre" 2023 från VON	320
Effektivisering, SISU	-1 000
Effektivisering, administration och styrkedja	-3 000
Liberala satsningar*	3 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	399 758
<i>* Liberalernas satsningar för Kultur och Fritid omfattar kulturskolan</i>	

Markplanerings- och exploateringsnämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	84 263
Justeringar inför 2023	
Effektivisering, styrkedja, projektering och adm	-2 200
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån f	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	82 063

Teknik- och servicenämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	211 800
Justeringar inför 2024	
Effektiviseringskrav, styrkedja och adm	-3 000
Liberala satsningar*	5 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2024 3 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	213 800
<i>* Liberalernas satsningar för Teknik och Service omfattar ackumulerat underhållskuld</i>	

Valnämnden	
Ram 2023, belopp i tkr	223
Justeringar inför 2024	
Preliminär budget EU-val	3 000
Ram 2024	3 223

Överförmyndarnämnden	
Ram 2023	19 917
Justeringar inför 2024	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Ram 2024	19 917

Kommunstyrelsen	
Ram 2023, belopp i tkr	786 848
Justeringar inför 2024 Kommunledningsförvaltningen	
Effektivisering nytt upphandlingssystem, uppstart delbesparing	-50 000
Effektivisering intraprenad	-3 000
Effektivisering styrkedja, organisation o administration	-32 000
Effektivisering servicecentra till växel	-5 000
Effektivisering genom outsourcing, utmaningsrätt	-7 000
Omställning och kompetens	-2 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 9 mån K	
Lönekompensation överhäng LÖV 2023 3 mån f	
Lönekompensation LÖV 2024 9 mån fördelas i april 2024	
Justeringar inför 2024 Kommungemensamt	
Örebrokompaniet (korrigerig utifrån tidigare fattade beslut)	343
Nerikes brandkår, kompensation - pensioner, lön	5 099
Återföring tillfälligt anslag för iordningställande av lagerlokal Skyddslager	-150
Minskat antal kommunplacerade som berättigar till statliga bidrag - etableringsersättning	7 100
Effektivisering av elitstödet	-3 000
Ram 2024	697 240

Utrymme för Kommunstyrelsen	
Ram 2023, belopp i tkr	211 662
Justeringar inför 2024	
Utrymme för överfört resultat från 0	4 000
Återföring tillfälliga satsningar 2023 - KS-utskott (netto)	
Statsbidrag omvandlat från riktat till generellt tillfälligt 2024 - Äldreomsorg	41 169
2024 års utrymme generella kostnadsökningar, fördelas senare	361 200
2024 års utrymme för kompensation investeringar - redan fördelade medel. Fördelas i takt med att investeringen alt. lokalen tas i bruk	70 500
Investeringar i SB, projekt, exploatering och infrastruktur	-20 000
KS oförutsett	-15 000
KS utskott oförutsett	-1 000
Höjd för felräkningar	8 000
Ram 2023	660 531

Finansiering	
Ram 2022, belopp i tkr	-375 689
Justeringar inför 2024	
Nytt premiehöjt pensionsavtal, samt värdesäkring av befintliga pensioner	113 076
Justering kapitalkostnader - aktiverade investeringar	-31 356
Ram 2024	-293 969

Driftbudgetramar - verksamhetens intäkter och kostnader	10 512 363
--	-------------------

Slutord

Jag är trött på att vara i opposition igen, men jag tar det på största allvar!

Att vara i opposition är svårt men ansvarsfullt ur ett demokratiskt perspektiv. Vi ska inte vara en spegel av destyranden eller inte vara fullblodade populisterna. Vi ska kunnigt och trovärdigt granska majoritetens förslag för att se om det finns bättre alternativ. Balansen är inte alltid lätt, speciellt inte om man anser att det behövs stora och radikala förändringar för att nå målen.

Liberalerna har suttit i opposition sedan 2011. För oss har det alltid handlat om att ta ett stort ansvar för att värna om individens egenmakt och valfrihet, samtidigt kräver ett socialliberalt samhälle ett stort solidariskt ansvar för att kunna stötta människor i behov av stöd. Det offentliga ska inte styra mer än nödvändigt över medborgarna utan endast skapa möjligheter till största möjliga egenmakt.

I handen har vi vårt budgetalternativ till majoritetens ÖSB. Grunden är socialliberalism och marknadsekonomi i balans och samarbete. Resurserna prioriteras först till förskola och skola, omsorg och stöd till de mest utsatta. Behoven ska alltid lyssnas in för att både skapa trovärdighet och legitimitet till besluten. Våra medarbetare och chefer långt fram i verksamheter är viktigast och de ska ha både resurser, ansvar och kompetens för att nå mål och bästa möjliga resultat.

Varjesatsad krona ska värderas noggrant och vår gemensamma välfärd, våra individuella möjligheter ska finansieras genom precis rätt nivå på skatter samt i nära samarbete med både näringslivet och civilsamhället. Den som gör det bäst ska leverera. Tron på att kommunen gör allt bäst själv är lika förlegad som felaktig. För att möta framtidens utmaningar behöver vi samarbeta mer och bättre.

Ingenvill att vi stannar i permanent lågkonjunktur. Men för att möta den brant stigande kostnadsutvecklingen behöver vi inte bara vända båten, vi måste kanske byta båt och ta ut kompassriktningen om och om igen. Vår organisation är förlegad som den ser ut nu och kommer inte leverera effektivitet och kvalitet.

Liberalerna satsar 70 miljoner kronor mer på förskola och skola år 2024 och undantar social välfärd, förskola och skola från alla neddragningar.

Vi driver vår politik och våra prioriteringar under hela året men måste samtidigt förhålla oss till att stora ändringar tar tid och är lättare att påbörja om man styr. Tidigare prioriteringar har byggt nuvarande organisation och styrkedja, allt ändras inte på ett år. Samtidigt måste vi vara tydliga med vad vår politik skulle kunna leda till.

Oppositionspartiets viktigaste ansvar är att visa på alternativ och inte spegla minoritetsstyret i annat än där politiken och målen är desamma. När de sammanfaller ska självklart samarbete finnas. Gemensamt kan man flytta bergom mål och respekt finns från båda håll. Ibland behöver vi helt enkelt lägga ifrån oss prestige och bevakande av både position och makt.

Liberalerna vill vara ett lösningsinriktat parti. Det går helt i linje med det idébarnavisionspartiet vi är. Vi vill möta framtiden med utveckling, vilket kräver öppenhet och lyhördhet. Men år 2023 har inte inlett med tillräckligt bra öppenhet mot oppositionen, men vi hoppas och är beredda att på de sätt vi kan, hjälpa till och stötta Örebro.

Vi, Liberalerna vet att visom parti inte har någotsjälverättigande om vi inte levererar. Vi vet vilka våra uppdragsgivare är, örebroarna, och vem som är till för vem.

Karolina Wallström
Kommunalråd / Gruppledare
2e vice ordförande i kommunstyrelsen

P.s. Ring mig gärna 070-341 10 64 D.s.

